

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu ostródzkiego
w 2019 roku

Przygotował:
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostródzie

Spis treści:

I.	Dane demograficzne	4
II.	Liczba obiektów nadzorowanych	4
III.	Ocena stanu sanitarno – epidemiologicznego	5
	1. Higiena Komunalna	5
	2. Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	16
	3. Higiena Pracy	24
	4. Higiena Dzieci i Młodzieży	26
	5. Epidemiologia	29
IV.	Indeks miejsc zagrożeń	33
V.	Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	34
VI.	Promocja Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej	38
VII.	Postępowanie administracyjno-egzekucyjne za rok 2019	43
VIII.	Wnioski	43
IX.	Zadania dla Inspekcji Sanitarnej na rok 2020 wynikające z powyższej oceny	44

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostródzkiego w 2019 roku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostródzie działając na mocy ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 roku sprawował nadzór sanitarny na terenie powiatu ostródzkiego. Zadania postawione przed Inspekcją Sanitarną były realizowane przez sprawowanie:

1. zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie opiniowania projektów planów i inwestycji, uczestniczenie w dopuszczaniu do użytku obiektów budowlanych,
2. bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie kontroli przestrzegania wymogów higienicznych i zdrowotnych obiektów, urządzeń, zakładów pracy, artykułów spożywczych, przedmiotów użytku, warunków produkcji i pracy, czystości powietrza, gleby i wody,
3. zapobieganie i zwalczanie chorób w zakresie dokonywania analiz i ocen epidemiologicznych, opracowywanie ognisk chorób zakaźnych i nadzór nad szczepieniami ochronnymi,
4. działań profilaktycznych w zakresie inicjowania, organizowania, prowadzenia i koordynowania zadań w celu kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych.

I Dane demograficzne

Liczba mieszkańców wg danych uzyskanych z US w Olsztynie na dzień: 30.06.2019 r.

Ogółem	-	104 526
w tym:		
mężczyzn	-	51 497
kobiet	-	53 029

II Liczba obiektów nadzorowanych

Na terenie powiatu ostródzkiego w 2019 r. nadzorem objęto **2502** obiekty.

Higiena Komunalna

Nadzorem objęto **520** obiektów, w tym:

-	obiekty użyteczności publicznej	-	424
-	urządzenia wodne	-	85
-	kąpieliska	-	6
-	miejsc wykorzystywanych do kąpielii	-	5

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Nadzorem objęto **1179** obiektów, w tym:

1.	Obiekty produkcji żywności	-	121
2.	Obiekty obrotu żywnością	-	670
	- sklepy spożywcze	-	406
	- kioski	-	13
	- magazyny hurtowe	-	13
	- obiekty ruchome i tymczasowe	-	150
	- środki transportu	-	19
	- inne obiekty obrotu żywnością	-	69
3.	Zakłady żywienia zbiorowego	-	339
	- zakłady żywienia zbiorowego otwartego	-	180
	- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	-	159
4.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu tymi materiałami	-	38
5.	Miejsca obrotu kosmetykami	-	11

Higiena Pracy

Nadzorem objęto **414** zakładów, w których zatrudnionych było **12 486** osób.

Higiena Dzieci i Młodzieży

Nadzorem objęto **228** obiektów, w tym:

-	obiekty stałe	-	90
-	placówki letniego wypoczynku	-	126
-	placówki zimowego wypoczynku	-	12

Epidemiologia

Nadzorem objęto **161** obiektów, w tym:

podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą:	-	64
- stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	-	1
- ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	-	63
praktykę zawodową wykonującą działalność leczniczą	-	97
- indywidualne praktyki lekarskie ogółem	-	41
- w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyistów	-	26
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	-	29
- w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyistów	-	9
- indywidualne praktyki pielęgniarские	-	15
- grupowe praktyki pielęgniarek i położnych	-	11
- obiekty świadczące inne usługi medyczne	-	1

III Ocena stanu sanitarno-epidemiologicznego

1. Higiena Komunalna

Obiekty użyteczności publicznej.

Ogółem przeprowadzono 504 kontrole stanu sanitarno-higienicznego obiektów użyteczności publicznej. Na skutek interwencji i wdrożonego postępowania uzyskano poprawę w 45 obiektach (hotele, ośrodki wypoczynkowe, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, cementarze, stacje paliw, DPS, zakłady pogrzebowe). Wydano 44 decyzji administracyjnych.

Ustępy publiczne (8)

Ostróda posiada 5 ustępów, w tym 2 szalety ze stałą obsługą. Morąg posiada 3 szalety, ustawiono ustęp kontenerowy przy ul. Jana Pawła II. W okresie letnim od maja do września przeprowadzono 17 kontroli szaletów. Stan sanitarno-porządkowy ustępów publicznych stałych był zachowany, zaopatrzenie w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz papier toaletowy i ręczniki jednorazowego użytku było dobre.

Pływalnie (7)

Nadzorem objęto 7 basenów, z których 6 mieści się w obiektach hotelowych. Ogółem przeprowadzono **15** kontroli terenowych zaplecza basenowego i 8 kontroli jakości wody (pobrano **32** próbki wody oraz 8 próbek z natrysków). Sporządzono 5 ocen rocznych - w ewidencji jest 7 pływalni. Ze względu na niewystarczające dane PPIS w Ostródzie nie był wstanie wydać oceny rocznej dla sezonowego obiektu pływalni Hotelu Narie w Wilnowie

(awarie zasilania niecek, wyłączenie z użytkowania) oraz dla pływalni w Pałacu Pacółtowo w Pacółtowie 2 z uwagi na zakończenie działalności usługowej związanej z użytkowaniem niecek basenowych. Wydano 5 decyzji unieruchamiających niecki basenowe ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody – nakazano unieruchomić niecki oraz przeprowadzić zabiegi sanitarne mające na celu poprawę mikrobiologicznej jakości wody basenowej – po uzyskaniu prawidłowych wyników postępowanie zakończono.

Wszczęto 3 postępowania na skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella*, pobranej z natrysków przy pływalniach – nakazano wyłączyć z użytkowania urządzenia prysznicowe w obiekcie, ustalić przyczynę zanieczyszczenia sieci wody ciepłej bakteriami z rodzaju *Legionella* oraz podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii do właściwych wartości. Po przedstawieniu przez właścicieli pływalni prawidłowych wyników, postępowania zakończono.

Wszczęto 4 postępowania na stan techniczny pomieszczeń pływalni (zacieki, odpryski farby na suficie w części basenowej, zagrzybienia na suficie w saunie fińskiej, podchloryn sodu przechowywany razem z regulatorem pH, brak ratunkowego natrysku wodnego w pomieszczeniu przechowywania kwasu siarkowego, niewłaściwe przechowywanie środków do dezynfekcji, zniszczony sprzęt, w magazynach chemii przechowywane zbędne przedmioty).

Domy Pomocy Społecznej (2) i placówki zapewniające całodobową opiekę (2).

Na terenie powiatu znajdują się dwa domy pomocy społecznej - w Szydaku i Molzie. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Do placówek zapewniających całodobową opiekę należy obiekt w Żurejnach oraz „Modrzew” w Morągu z rozbudowaną częścią rehabilitacyjną.

W DPS Molza oraz Domie opieki „Modrzew” w Morągu wszczęto postępowanie z powodu usterek technicznych. Przeprowadzono ogółem 5 kontroli.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

Objęto nadzorem Centrum Pomocy Bliźniemu-MARKOT w Marwałdzie. Podczas kontroli przeprowadzonej w 2015 roku stwierdzono wiele nieprawidłowości (w pokojach i korytarzach zniszczone podłogi, trudne do utrzymania w czystości, stolarka okienna w całym budynku zniszczona, nieszczelna, armatura wodno-kanalizacyjna w łazienkach częściowo zniszczona, skorodowana, zawilgocony sufit w pokoju (parter) i łazience (I piętro) – część obowiązków wykonano, na pozostałe zmiana terminu (trwa modernizacja). Przeprowadzono 3 kontrole.

Obiekty wczasowo-turystyczne (114)

Do grupy tej należą: hotele, motele, pensjonaty, pola namiotowe, ośrodki wypoczynkowe, pokoje gościnne, obiekty agroturystyczne, kempingi. Przeprowadzono 106 kontroli sanitarnych.

Hotele – 15 obiektów.

Wydano 2 decyzji na stan sanitarno-techniczny. Przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych.

Motele – 2

Przeprowadzone kontrole sanitarne obiektów nie budziły zastrzeżeń. W roku 2018 Motel „Luis” przy ul. Jaracza w Ostródzie wynajmowany na potrzeby pracowników firm prowadzących różne prace w okolicach Ostródy.

Pensjonaty - 8

Nie skontrolowano pensjonatu Dwór Bieniasze – obiekt był nieczynny z powodu pożaru, trwają prace remontowe. Przeprowadzono 10 kontroli.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Ośrodki wypoczynkowe (19), pokoje gościnne (23), agroturystyka (35), hostel (1).

Wszczęto 4 postępowania, które po wykonaniu obowiązków zakończono.

Agroturystyka i pokoje gościnne – kontrole są planowane co dwa lata dla każdego obiektu.

Z roku na rok tworzonych jest coraz więcej miejsc wypoczynku typu agroturystyka. Wiele z nich to obiekty o wysokim standardzie. Do dyspozycji letników są często oferowane pokoje razem z pełnymi węzłami sanitarnymi (w.c., umywalka, prysznic). Proponuje się przejażdżki bryczką, jazdę konną, łowienie ryb, grzybobranie. Przeprowadzono 60 kontroli.

Kempingi (2)

W Ostródzie, ul. Słowackiego i w Kątnie. Przeprowadzono 2 kontrole.

Pola namiotowe (8)

Przeprowadzono 15 kontroli, bez uwag.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria (174)

Na terenie powiatu ostródzkiego w 2019 roku objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej było 88 zakładów fryzjerskich, 57 gabinetów kosmetycznych, 3 zakłady tatuażu, 4 solaria, 12 gabinetów odnowy biologicznej, 10 obiektów świadczących więcej niż jedną usługę. Przeprowadzono 197 kontroli.

Wydano 17 decyzji na:

- 2 – zakłady fryzjerskie
- 3 – zakłady odnowy biologicznej
- 2 – zakłady świadczące więcej niż jedną usługę
- 1 – zakład tatuażu
- 9 – zakładów kosmetycznych.

Po wykonaniu obowiązków 13 postępowań zakończono.

Najczęściej powtarzającymi się uwagami były: niewłaściwe oznakowanie kosmetyków, niewłaściwe przechowywanie narzędzi, nieaktualne lub brak procedur, zły stan sanitarny pomieszczeń (brudne ściany, sufity, uszkodzona posadzka), zniszczone meble, popękana tapicerka, niewłaściwe przechowywanie odzieży ochronnej i prywatnej.

W ostatnich latach coraz więcej osób zgłasza prowadzenie działalności w zakresie wykonywania usług fryzjerskich lub kosmetycznych u klienta, tzw. usługi mobilne.

Dworce autobusowe (2)

Znajdują się 2 obiekty, w Ostródzie i Morągu. Przeprowadzono 2 kontrole. W roku bieżącym zlikwidowano dworce PKS w Ostródzie i Morągu – firma PKS SA w Ostródzie ogłosiła upadłość.

Dworce i stacje kolejowe (4)

W ewidencji ujęte są 2 Dworce PKP, 2 Przystanki PKP. Przeprowadzono 7 kontroli. Obiekty kolejowe, będące pod nadzorem inspekcji sanitarnej, pozbawione są bieżącej wody dla podróżnych, czynnych poczekalni.

Przystanie statków pasażerskich w żegludze śródlądowej i przystanie jednostek pływających, rekreacyjnych i sportowych (5)

W Ostródzie znajduje się 5 przystani rekreacyjno-sportowych, z wypożyczalnią sprzętu wodnego. Podczas kontroli (5) nie stwierdzono nieprawidłowości.

Cmentarze (34)

Na terenie powiatu znajdują się 34 cmentarze (7 w miastach, 27 we wsiach), z czego 18 to cmentarze parafialne i 16 komunalnych. Przeprowadzono w tych obiektach 22 kontrole.

Stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń. Można zaobserwować coraz większą dbałość administratorów (urzędy gminy, parafie) o podległe im nekropolie. Cmentarze są ogrodzone, zapewnione są pojemniki na odpady, wycinane są zbędne krzaki, utwardzane są alejki.

Zakłady pogrzebowe (6+1)

Na terenie powiatu funkcjonuje 6 zakładów pogrzebowych, 3 w Ostródzie, 3 w Morągu. W Samborowie działa Dom Pogrzebowy (pomieszczenie do wystawiania zwłok, chłodnia), którego właścicielem jest UG Ostróda. Przeprowadzono 13 kontroli.

Zakład Pogrzebowy „Nornat” w Miłakowie w roku 2019 zakończył działalność.

Inne objekty użyteczności publicznej (47)

Do grupy tych obiektów należą objekty kultury, targowiska, stacje paliw, objekty sportowe oraz objekty związane min. Z imprezami masowymi. Przeprowadzono 93 kontroli. Wszczęto postępowanie na 5 obiektów:

- Centrum targowo-konferencyjne ul. Grunwaldzka 55 w Ostródzie – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończono
- Muzeum M.J.G. Herdera Morąg – zgłoszone wykonanie.
- MDK w Miłakowie ul. O. Wł.Włodyki 20 – termin 31.12.2019
- GOK Gierzwałd – termin 31.12.2020 r.
- Hala sportowa ul. Kościuszki 22A w Ostródzie – zakończono sprawę.

Prowadzone jest postępowanie z lat ubiegłych na Halę Sportową przy ul. Piłsudskiego w Ostródzie – termin realizacji 30.06.2020 r.

W roku 2019 skontrolowano 7 autobusów komunikacji publicznej, 1 autobus turystyczny (ewidencja tych obiektów nie jest prowadzona), bez uwag.

Skontrolowano 9 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, w większości ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń: samochody miały odizolowaną kabinę kierowcy od części ładunkowej, posiadały zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumien podczas transportu i były trwale oznakowane nazwą firmy pogrzebowej.

Badanie wody w kierunku bakterii z rodz. *Legionella*

Przeprowadzono badania wody ciepłej w kierunku bakterii z rodz. *Legionella*, pobrano 5 prób w:

- szpitalu w Morągu,
- domach pomocy społecznej w Szyldaku i Molzie,
- placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom starszym w Żurejnach i Morągu.

W roku 2019 pobrano w kierunku badania bakterii z rodz. *Legionella* na pływalniach 32 próbki wody basenowej i 8 próbek z natrysków. Większość pływalni znajduje się w hotelach. Do pozostałych obiektów noclegowych wysłano pismo, w którym zwrócono uwagę, że w ramach kontroli i oceny wewnętrznej instalacji wodociągowej ww. obiektach, należy badać obecność bakterii z rodz. *Legionella*. w próbkach wody ciepłej.

Imprezy masowe

W okresie wiosenno-letnim na terenie powiatu ostródzkiego organizowanych było wiele imprez masowych.

Wydano 13 opinii dotyczących imprez:

- XXI Ostródzkie Kaziuki Wileńskie – hala sportowa przy ul. Kościuszki 22 w Ostródzie
- Samorządowy Dzień Sołtysa – Expo Mazury w Ostródzie
- Gala MMA – Expo Mazury w Ostródzie

- Impreza Firmowa Ostróda Yacht – Expo Mazury w Ostródzie
- Gala MMA „FIGHT EXCLUSIVE NIGHT 25” – amfiteatr ul. Mickiewicza 17 w Ostródzie
- III Arena Festival film & music - Expo Mazury S. A. ul. Grunwaldzka 55 w Ostródzie,
- „Ostróda Reggae Festiwal 2019” – Ostróda
- Dni Grunwaldu 2019,
- Mistrzostwa Europy w Piłce Ręcznej Piłkowej – Beach Handball Euro 2019 - na terenie Hotelu Anders w Starych Jabłonkach
- Polska Noc Kabaretowa – amfiteatr ul. Mickiewicza 17 w Ostródzie
- Rozkręcamy Powszechny Optymizm – amfiteatr ul. Mickiewicza 17 w Ostródzie
- Balet „Jezioro Łąbędzie - Expo Mazury S. A. ul. Grunwaldzka 55 w Ostródzie,
- Koncert „Betlejem na Warmii i Mazurach – Expo Mazury S. A. ul. Grunwaldzka 55 w Ostródzie

Podczas trwania imprez przeprowadzono 7 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych. Wzorem lat ubiegłych skontrolowano 2 parkingi i 4 tymczasowe pola namiotowe zorganizowane w pobliżu imprezy „Dni Grunwaldu 2019 ” oraz pole namiotowe przy imprezie „Ostróda Reggae Festiwal 2019” – bez zastrzeżeń. Ciekawostką podczas trwania imprezy był namiot balwierz, w którym wykonywano usługi golenia i strzyżenia. Zapewnione były podstawowe wymogi sanitarne: dozownik na wodę do mycia rąk, środki do dezynfekcji dłoni i powierzchni, środek do dezynfekcji narzędzi.

Ocena kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli:

Projektom Uchwały zostało zgłoszonych **6 kąpielisk w powiecie ostródzkim:**

Są to: kąpielisko w Ostródzie nad jez. Sajmino

kąpielisko w Ostródzie nad jez. Drwęckim

kąpielisko przy OW Tarda w Tardzie nad j. Bartężek

kąpielisko w Kretowinach nad j. Narie

kąpielisko w Bogaczewie nad j. Narie

kąpielisko przy OW „Oratorium – Dominik” w Czerwonej Karczynie nad j. Pauzeńskim

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że przy kąpieliskach zostały wystawione tablice informacyjne oraz na bieżąco umieszczane są aktualne dane dotyczące jakości wody i temperatury. Kontrole przeprowadzane są zgodnie z harmonogramem badań w ramach kontroli wewnętrznej. Ogółem przeprowadzono 6 kontroli jakości wody w kąpieliskach i 5 kontroli stanu sanitarnego plaż przy kąpieliskach. Pobrano 6 próbek wody.

Wydano 27 ocen dotyczących jakości wody w kąpieliskach – przydatne do kąpieli.

Na podstawie opracowanych ocen stwierdzono:

- kąpielisko nad jeziorem Drwęckim w Ostródzie jakoś wody sklasyfikowano jako „doskonałą”.
- kąpielisko nad jeziorem Sajmino w Ostródzie jakoś wody sklasyfikowano jako „doskonałą”.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W roku bieżącym zgłoszono 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli:

- Obóz harcerski w Wenecji – jez. Ruda Woda (ZHP Chorągiew Gdańska),
- Katechetyczno-Misyjny Camp w Ostródzie – jez. Perskie
- w Ostródzie ul. Zientary-Malewskiej – jez. Perskie

- Baza Obozowa w Wińcu – jezioro Ilińskie
- Murawki – jezioro Gil Wielki

Administratorzy miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii przeprowadzili kontrolę jakości wody przed sezonem oraz dostarczano sprawozdania w czasie trwania sezonu turystycznego. Wydano 11 ocen dotyczących jakości wody w mowdk. Plaże zaopatrzone są w toalety przenośne i pojemniki na odpady. Sprzątanie tych plaż odbywa się w miarę potrzeb, z reguły raz w tygodniu. Plaże przy ośrodkach wypoczynkowych nie posiadają toalet ze względu na bliskość miejsc zakwaterowania, które są wyposażone w urządzenia sanitarne.

Zaopatrzenie w wodę do spożycia

W roku 2019 PSSE w Ostródzie objęła nadzorem sanitarnym 75 urządzeń wodnych, przeprowadzono 95 kontroli stanu sanitarno-technicznego ujęć wodnych, 141 kontroli jakości wody, pobrano 350 próbek wody do badań laboratoryjnych. Próbki wody pobierane były przez przedstawicieli PPIS w Ostródzie, w ustalonych z administratorem ujęć punktach poboru. Następnie dostarczane do badań w Laboratorium Badań Wody i Gleby WSSE w Olsztynie. Punkty poboru próbek wody, tzw. „punkty zgodności” wyznaczone przez administratora ujęć, były zlokalizowane u odbiorców różnych usług, np. w obiektach użyteczności publicznej takich jak szkoły, przychodnie, obiekty hotelarskie, urzędy a także w miejscach wyposażonych w punkty czerpalne, znajdujące się przed wodomierzem głównym. Według szacunków w 2019 r. z wody przesyłanej przez wodociągi korzystało 101805 mieszkańców powiatu ostródzkiego. Podział nadzorowanych wodociągów w zależności od wielkości produkcji wody:

- < 100 m³/dobę - 40
- 100 - 1000 m³/dobę - 18
- 1000 - 10000 m³/dobę – 2
- ujęcia wodne w budynkach użyteczności publicznej – 10
- wodociągi należące do przemysłu spożywczego - 5.

Na koniec 2019 roku wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym miało 60 wodociągów zaopatrujące w wodę 101805 osób.

Wodociągów nieodpowiadających wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym nie było. Prowadzone jest postępowanie na warunkową przydatność wody w wodociągu publicznym w Bynowie, ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody, stwierdzono zwiększoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C po 72h w ilości >300 jtk/1 ml.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o produkcji wody 1000 – 10000m³/d (2) – Ostróda, Morąg

Jakość wody w ciągu 2019 r. w wodociągach publicznych w Morągu i Ostródzie nie budziła zastrzeżeń.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o produkcji wody 100-1000m³/d – (18)

Wydano 1 decyzję:

- na **stan techniczny** ujęcia wody – skorodowane, trudne do utrzymania w czystości zbiorniki wodne i armatura w Gierzwałdzie – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończono.

Przeniesiono na 2020 rok 1 postępowanie na stan techniczny ujęcia wody w Maliniaku

Wodociągi o produkcji wody <100m³/d (40)

Wydano 12 decyzji:

- 7 na **stan techniczny** ujęcia wody:
  - Elgnowo, Lewańd Wielki – postępowanie zakończone, po wykonaniu obowiązków,
  - Książnik, Bożęcín, Słonecznik, Liwa x 2 – terminy realizacji w 2020 roku
- 5 na jakość **mikrobiologiczną** wody w wodociągach publicznych:
  - Kiersztanowo x 3, Lubianek – nakazano przeprowadzenie działań naprawczych, wydano komunikat – po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone,
  - Bynowo – nakazano przeprowadzenie działań naprawczych, wydano komunikat – w realizacji.

Zakończono 3 postępowania z lat ubiegłych:

- 1 na jakość mikrobiologiczną wody: Szyldak
- 2 na stan techniczny ujęcia wody: Łączno, Chojnik

Inne podmioty wykorzystujące wodę w budynkach użyteczności publicznej – 10

Wydano 4 decyzje:

- 2 na jakość **mikrobiologiczną** wody w OW Inter Piast w Kalborni, Hotel Narie&Spa w Wilnowie – ponadnormatywna obecność ogólnej liczby mikroorganizmów – po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone,
- 1 na **stan techniczny** ujęć wody: OW Stanica Wodna w Starych Jabłonkach – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone,
- 1 na jakość **chemiczną** wody: wodociąg lokalny Schroniska dla osób bezdomnych MARKOT w Marwałdzie – termin realizacji 31.01.2020 r.

Zakończono 1 postępowanie z lat ubiegłych:

- na stan techniczny ujęcia: Hotel „Miłomłyn Zdrój” w Miłomłynie (obiekt nieczynny)

Wodociągi należące do przemysłu spożywczego - 5.

Wydano 2 decyzje

- na jakość **mikrobiologiczną** wody: Ubojnia Drobiu „Łukosz” w Lubajnach, ZM Morliny – po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone,

Zakończono 1 postępowanie z lat ubiegłych na stan techniczny ujęcia wody PPHU „Prosper” w Łukcie.

Badania jakości wody, wykonywane były przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru bieżącego oraz w ramach wewnętrznej kontroli prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej. Badania te przeprowadzano w ramach nadzoru nad jakością wody w procesie ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody oraz bezpośrednio po awariach, a ich wyniki w ramach monitoringu oceniane były przez Inspektora Sanitarnego. W roku 2019 PPIS w Ostródzie wydał 364 bieżące oceny o jakości wody do spożycia, w tym na podstawie sprawozdań z badań wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez administratorów ujęć - 274 oraz z nadzoru – 88, opracowano również 74 oceny roczne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oceny te zostały przesłane do wójtów i burmistrzów, na których terenie znajdują się nadzorowane wodociągi. Na podstawie ramowego porozumienia z Powiatowym Inspektorem Weterynaryjnym w Ostródzie dotyczącego m.in. wymiany informacji o jakości wody do spożycia, przekazywano całą dokumentację z nadzoru nad ujęciami znajdującymi się w zakładach przemysłu spożywczego. Informowano

również PIW w Ostródzie o przypadkach zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody w nadzorowanych wodociągach publicznych.

Studnie publiczne

W roku 2019 skontrolowano 10 studni publicznych (awaryjnych), znajdujących się w Ostródzie, pod względem stanu technicznego i pod względem jakości wody. Wykonane badania mikrobiologiczne wody w 3 studniach, mimo wielokrotnych dezynfekcji, wskazywały na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (bakterie gr. coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h). Skład fizykochemiczny wody ze względu na barwę, mętność, zapach nie odpowiada Rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Studnie te, już od wielu lat traktowane są jako studnie awaryjne. Woda pochodząca z tych studni, z uwagi na zasilanie podskórne lub pochodzące z płytkich warstw wodonośnych, jest niestabilna jakościowo, a ponadto jest obciążona dużym ryzykiem pojawienia się w nich skażeń bakteriologicznych, szczególnie groźnych dla zdrowia ludzi.

Rozbudowa sieci wodociągowej

Przyłączona miejscowość	Nazwa wodociągu	Długość nowego odcinka (m)	uwagi
Ostróda, ul. Liszewskiego ul. Chopina ul. Małka ul. Kopernika ul. Hanki Ordonówny ul. Grunwaldzka ul. Pieniężnego	Ostróda	1285	PE
Morağ ul. Fiołkowa ul. Bursztynowa ul. Szmaragdowa ul. Śląska	Morağ	3240	PE
Maliniak dz. nr 142/11, 149/1	Maliniak	605	PE
Chojnik dz. nr 450/1	Chojnik	156	PE
Słonecznik dz. nr 370	Słonecznik	172	PE
Kalnik dz. nr 450	Kalnik	530	PE
Gierłoż (cała miejscowość stare rury zastąpiono nowymi)	Gierłoż	1327	PE
Grabinek dz. nr 132	Grabin	1814	PE
Zwierzewo dz. nr 50/4	Lubajny	109	PE
Kajkowo ul. Dębowa ul. Widok ul. Bukowa ul. Henrykowska Ornowo tranzyt	Ornowo	4113,5	PE
Pietrzwałd dz. nr 357, 356, 354/1	Pietrzwałd	300	PE

Samborowo ul. Krótka ul. Sosnowa Czyżówka	Samborowo	188	PE
Tyrowo od dz. nr 3310 do140 ponadto ul. Kolorowej Tęczy ul. Błękitnego Nieba ul. Wschodzącego Słońca	Tyrowo	1139	PE
Samin	Samin	103	PE
Miłomłyn ul. Polna dz. nr 138/73	Miłomłyn	110	PE
Miłakowo Osiedle Kolorowe (stare rury zastąpiono nowymi)	Miłakowo	600	PE, PCV

Rozwój wodociągów sieciowych w środowiskach wiejskich jest bardzo korzystny, ponieważ zapewnia powszechny dostęp ludności do wody oraz stałą kontrolę jakości spożywanej wody. Zauważalna jest tendencja likwidowania małych, przestarzałych ujęć na rzecz budowy dużych magistrali wodnych spinających 2-3 ujęcia wody i zaopatrujących wiele miejscowości.

Stopień zwodociągowania na terenie powiatu ostródzkiego – zgodnie z danymi uzyskanymi w 2019 roku od administratorów ujęć:

M. Ostróda	- 99,4 %
Gm. Ostróda	- 99,3 %
M. Morąg	- 100 %
Gm. Morąg	- 99,5 %
M. Miłomłyn	- 100%
Gm. Miłomłyn	- 89,7 %
M. Miłakowo	- 100 %
Gm. Miłakowo	- 89,7 %
Gm. Dąbrówno	- 99,0 %
Gm. Grunwald	- 99,9 %
Gm. Małdyty	- 97,6 %
Gm. Łukta	- 92,2 %

Z wody wodociągowej na terenie powiatu ostródzkiego korzysta 101805 mieszkańców – 98,48%, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych.

Na terenie powiatu ostródzkiego istnieją miejscowości, gdzie ludność korzysta **ze studni przydomowych o wątpliwej jakości wody do spożycia**. Są to:

Gm. Miłomłyn – Bagieńsko, Faltyjanki, Piławki, Ziemaki, Gil Wielki, Ostrów Wielki, Kukła, Glimy, Lubień, Tarda, Barcianek, Wielimowo,

Gm. Małdyty – Gizajny, Kozia Wólka, Surzyki Wielkie, Rybaki, Sarna, Naświty, Głędy,

Gm. Łukta – Swojki, Białka, Dragolice, Strzałkowo, Maronie, Skwary, Niedźwiady, Markuszewo, Szeląg,

Gm. Morąg – Prošno, Piąg

G. Miłakowo – Niegławki, Nowe Mieczysławy, Pawełki, Pojezierce,, Warkalki,

Gm. Grunwald – Rzepki, Jędrychowo, Lipowa Góra,

Gm. Ostróda – Nowa Gierłoż, Przylądek, Mała Ruś, Buńki, Gąski, Czarny Róg, Czerwona Karczma, Nowy Folwark,

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. art. 3.1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 139), zadaniem własnym gminy jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków. Od samorządów należy oczekiwać rozwiązania problemu poprzez zapewnienie mieszkańcom gminy wody do spożycia o właściwym składzie mikrobiologicznym i fizykochemicznym.

Usuwanie nieczystości stałych i płynnych

Na terenie powiatu ostródzkiego zadania samorządów dotyczące gospodarowania odpadami przejął Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”.

Wykaz operatorów odbierających odpady komunalne z terenu ZG „Czyste Środowisko”

- 1 Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Morągu,
- 2 PUK Sp. z o.o. w Pasłęku,
- 3 Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Rudno Sp. z o.o. w Ostródzie,
- 4 Transport Usług Komunalnych Edward Górtowski z Wołowna
- 5 „Remondis Olsztyn Sp. z o.o. w Olsztynie.

W miastach i w niektórych większych wioskach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Podczas kontroli przeprowadzanych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczącej odbioru odpadów komunalnych.

Nieczystości stałe wywożone są na składowisko odpadów w Rudnie (gm. Ostróda), na którym działa Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych, w którego skład wchodzi: hala segregacji odpadów, kwatera balastu, zbiorniki odciekowe i wód drenażowych, wiata na sprzęt mechaniczny, plac pod kompostownię przyzmy, osadniki piasku. Zakład powstał z inicjatywy Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” reprezentowany przez 19 samorządów na Warmii i Mazurach. Na składowisko trafiają odpady komunalne od ponad 200 000 mieszkańców.

Skanalizowanie miejscowości w powiecie przedstawia się następująco – zgodnie z danymi uzyskanymi w 2019 r. od urzędów miast i gmin:

m. Ostróda	ok. 99,0 %
m. Morąg	ok. 100,0 %
m. i Gm. Miłakowo	ok. 40,0 %
m. Miłomłyn	ok. 80,0 %
Gm. Ostróda	ok. 88,6 %
Gm. Grunwald	ok. 53,3 %
Gm. Dąbrówno	ok. 46,6 %
Gm. Morąg	ok. 50,0 %
Gm. Łukta	ok. 93,0 %
Gm. Małdyty	ok. 44,7 %
Gm. Miłomłyn	ok. 31,8 %

Wystosowano pisma interwencyjne, wystąpienia PPIS w Ostródzie:

Wystąpienia

- dot. informacji na temat aktualnej liczby mieszkańców, gospodarki wodno-ściekowej, usuwania nieczystości ciekłych - urzędy miast i gmin
- dot. uaktualnionych danych o administrowanych wodociągach - przedsiębiorstwa wodociągowe

- dot. przygotowania do sezonu letniego – obiekty noclegowe i wypoczynkowe
- dot. przygotowania do sezonu letniego, prac porządkowych i aktualizacji bazy obiektów noclegowych- urzędy gmin
- dot. przygotowania do sezonu letniego, prac porządkowych, ewidencji parkingów przydrożnych – zarządy dróg, nadleśnictwa
- dot. badania ciepłej wody z instalacji wodociągowej – obiekty noclegowe
- dot. uzgodnienia harmonogramów badania wody na rok 2020 na pływalniach – administratorzy pływalni
- dot. uzgodnienia harmonogramów badania wody na rok 2020 z wodociągów – administratorzy wodociągów
- dot. informacji o obszarowej ocenie jakości wody w wodociągach na terenie powiatu ostródzkiego w 2019 r.
- Administratorzy pływalni- pismo informacyjne o obowiązkach wynikających z prowadzenia pływalni
- Centrum Kultury w Ostródzie – pismo informacyjne o zagrożeniach szerzenia się chorób zakaźnych podczas organizowania imprez np., Festiwalu Tatuażu
- Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie – dotyczy niezatwierdzonego kąpieliska przy OW Bajka nad j. Drwęckim
- Chris Turystyka i Rekreacja – dotyczy kąpieliska przy nad jeziorem Bartężek przy Camp Tarda w Tardzie - niewywiązywanie się organizatora kąpieliska z obowiązków uzupełniania danych w serwisie kąpieliskowym

Pisma interwencyjne

W roku 2019 zanotowano 10 wniosków o interwencje – z czego 3 przekazano zgodnie z kompetencjami urzędów, w tym:

- Dotyczy szczurów, zaniedbanego mieszkania, odoru, wszawicy u dzieci – Samin – pismo
- Dotyczy warunków mieszkaniowych Ostróda ul. Olsztyńska 37a –przekazano do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego
- Dotyczy niewłaściwej gospodarki ściekami, obecności gryzoni przy ul. Czarnieckiego 26A w Ostródzie - pismo do Biura Zarządzania i administrowania nieruchomościami „Administrator” Ostróda

Natomiast 7 zrealizowano bezpośrednio:

- Dotyczy gabinetu kosmetycznego ul. Piastowska Ostróda – kontrola, mandat, postępowanie
- Dotyczy Ośrodka wypoczynkowego w Kretowinach (gm Morąg)– kontrola, postępowanie
- Dotyczy uciążliwych zapachów, brudnej wody mieszkanie prywatne ul. 3 Maja Morąg – wizja lokalna, nie potwierdzone, badanie wody przeprowadzone przez administratora ujęcia
- Dotyczy zapachu wody ciepłej wodociąg publiczny Pacóltowo (gm Grunwald) – kontrola jakości wody,
- Dotyczy wodociągu publicznego Kreki (gm Małdyty) – współpraca z administratorem - kontrola wewnętrzna
- Dotyczy warunków mieszkaniowych ul. Grunwaldzka 19D/7 w Ostródzie - wizja lokalna z udziałem administratora
- Dotyczy mobilnych usług kosmetycznych, ul. Rycerska Ostróda – kontrola zaplanowana na 2020 r.

2. Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

W 2019 roku skontrolowano 677 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz przedmiotów użytku. Przeprowadzono 906 kontroli. Na podstawie „Arkuszy oceny zakładu” sklasyfikowano 340 obiektów. Zakres kontroli obejmował: stan techniczny – sanitarny zakładu; higienę produkcji, dystrybucji i sprzedaży; zarządzanie zakładem, kontrolę wewnętrzną i systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności. Według tych kryteriów oszacowano kategorię ryzyka obiektów.

Na terenie powiatu nadzorem objęto obiekty ruchome i tymczasowe działające w trakcie okazjonalnych imprez:

- Targi "Mazurskie Agro Show", ul. Grunwaldzka 55, „Arena Ostróda” - 4
- Targi "Zielona Arena 2019" , ul. Grunwaldzka 55, „Arena Ostróda” - 7
- „Mistrzostwa Europy w plażowej piłce ręcznej”, Hotel Anders, Stare Jabłonki - 2
- „Ostróda Reggae Festiwal 2018”, ul. I Dywizji, Ostróda - 15
- Dni Grunwaldu 2019, Poła Grunwaldu - 25
- „Rozkręcony pozytywny optymizm”, Bulwar J. Drwęckiego, ul. Mickiewicza, Ostróda -2
- Targi „Hubertus”, "Zielona Arena " , ul. Grunwaldzka 55, „Arena Ostróda” - 11
- I Festiwal Food Trucków, ul. Mickiewicza, Ostróda - 14
- Impreza Masowa „Bajkowy Mikołaj” – Jarmark świąteczny, ul. Grunwaldzka 55, „Arena Ostróda” - 14.

Przeprowadzono łącznie kontroli sanitarnych –**94**,

Liczba obiektów, w których naruszono istotne wymogi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności - **2**

Liczba mandatów/kwota –**2** na kwotę **300** zł.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- przechowywanie artykułów spożywczych niezgodnie z poza urządzeniem chłodniczym,
- brak warunków do obróbki warzyw,
- stosowanie w produkcji jaj – brak warunków,
- niewłaściwa jakość artykułów spożywczych.

W obiektach żywnościowo-żywnościowych w 2019 r. w ramach Wojewódzkiego Programu Kontroli Tematycznych przeprowadzono kontrole sanitarne dotyczące:

1. Nadzoru nad sposobem i poprawnością zagospodarowania niesprzedanego mięsa i jego przetworów w zakładach obrotu. W związku z powyższym tematem przeprowadzono **8** kontroli tematycznych, które wykazały, że:

- artykuły spożywcze w opakowaniach jednostkowych niesprzedane, przed upływem terminu przydatności do spożycia przekazywane i odbierane przez CARITAS Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie, ul. Grunwaldzka 45,
- odpady kategorii III są gromadzone w oznakowanych pojemnikach, przechowywanych w oddzielnej chłodni i przekazywane do utylizacji,
- odpady kategorii III są gromadzone w oznakowanych pojemnikach, przechowywanych w oddzielnej chłodni i przekazywane do schroniska jako karma dla psów,
- prowadzona jest korzystna polityka cenowa – towar przed upływem terminu przydatności do spożycia jest przeceniany.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

2. Nadzoru nad sposobem i poprawnością zagospodarowania niesprzedanego pieczywa i wyrobów ciastkarskich w zakładach produkcji i obrotu. Przeprowadzono **12** kontroli tematycznych i ustalono:

- artykuły spożywcze w opakowaniach jednostkowych niesprzedane, przed upływem terminu przydatności do spożycia przekazywane i odbierane przez CARITAS Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie, ul. Grunwaldzka 45,
- towar niesprzedany gromadzony jest w oznakowanych pojemnikach, przechowywanych w wydzielonych miejscach i przekazywany do schroniska dla zwierząt jako karma, odbierane przez rolników do skarmiania zwierząt domowych (kury, trzoda chlewna, konie), oraz przekazywane do skarmiania zwierząt leśnych,
- towar niesprzedany przed upływem terminu przydatności do spożycia jest przeceniany

Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

3. Nadzoru nad obrotem grzybami.

Na 2 funkcjonujących targowiskach w Ostródzie i Morągu przeprowadzono **15** kontroli tematycznych punktów sprzedaży grzybów leśnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Na targowiskach zatrudnieni są klasyfikatorzy grzybów, którzy dokonują oceny grzybów wydają atesty na grzyby świeże. Zaplanowano i przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną w zakresie identyfikowalności i oznakowania grzybów świeżych, suszonych i przetworów grzybowych suszonymi, przetworami grzybowymi w obiekcie obrotu żywnością i zakładzie żywienia zbiorowego – nie stwierdzono nieprawidłowości. Udzielono informacji osobom zgłaszającym się do PSSE w przypadku wątpliwości dotyczących rozpoznania grzybów.

4. Nadzoru nad bezpieczeństwem żywności w zakresie identyfikacji i śledzenia pochodzenia towarów (traceability) zwłaszcza pochodzenia zwierzęcego.

Przeprowadzono 8 kontroli tematycznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W obiektach są dostępne dokumenty dostawców/odbiorców dotyczące surowców/wyrobów gotowych. Identyfikowalność i możliwość śledzenia produktów jest zapewniona.

5. Nadzoru nad znakowaniem środków spożywczych wyprodukowanych przez przedsiębiorców z nadzorowanego terenu w szczególności w zakresie informowania o obecności alergenów i informacjach dotyczących wartości odżywczej środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych. Przeprowadzono 14 kontroli w 4 marketach, 2 zakładach żywienia, 2 sklepach na stacjach paliw, 6 sklepach spożywczych (cukiernicze, mięsno-wędliniarskie, ogólnospożywcze). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Nadzoru nad przedsiębiorcami prowadzącymi sprzedaż „na odległość” suplementów diety, głównie w aspekcie sprzedaży niedozwolonych produktów.

Na terenie PSSE Ostróda funkcjonuje 1 obiekt prowadzący sprzedaż internetową suplementów diety. W ciągu roku dokonano 47 razy przeglądu strony internetowej przedsiębiorcy oraz przeprowadzono 2 kontrole, nie stwierdzono w ofercie środków spożywczych niedozwolonych.

W 2019 r. otrzymano 33 powiadomienia alarmowe w ramach systemu RASFF - wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w związku z którymi przeprowadzono 22 kontrole interwencyjne w 20 miejscach obrotu żywnością, w 1 zakładzie żywienia zbiorowego i 1 zakładzie produkcyjnym, uzyskano 67 informacji telefonicznych.

Do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego (WPK) Systemu RASFF wygenerowano powiadomienie własne w związku ze stwierdzeniem w badaniach laboratoryjnych przekroczenia

pozostałości pestycydów w próbce „Seler korzeń” pobranej do badań z obrotu w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Produkt nie występował już w obrocie na terenie powiatu ostródzkiego. Przekazano informację o powyższym do PPIS nadzorującego producenta selera.

Przeprowadzano również 4 kontrole interwencyjne w związku z wniesionymi do PPIS wnioskami i informacjami w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych i przygotowywanych potraw - 2 oraz niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów - 2.

W 2019 roku w ramach współpracy z organami kontrolnymi: Wojskowa Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcja Weterynaryjna, Policja, Straż Pożarna przeprowadzano wspólne kontrole:

- Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa – 3 kontrole producentów produkcji pierwotnej.

-Policja - 6 kontroli / Straż Pożarna - 3 kontrole letniego wypoczynku dzieci młodzieży. Kontrola warunków higieniczno-sanitarnych bloków żywieniowych.

- Wojskowa Inspekcja Weterynaryjna – 1 kontrola obiektu zaopatrujących odbiorcę wojskowego,

- Inspekcja Weterynaryjna – 4 wspólne kontrole (2 ruchome obiekty sprzedaży wędlin na targowiskach – przekazano informacje dot. nieprawidłowości do PSSE na terenie którego prowadzi działalność właściciel obiektu, 1 market - przedświąteczny punkt sprzedaży ryb żywych, 1 market – przejście nadzoru nad rozbiorem mięsa i produkcją wędlin). Wzmoczone działania kontrolne wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną prowadzone były na targowiskach miejskich w Ostródzie i Morągu (w każdym miesiącu) i na imprezach masowych w związku z rozprzestrzeniającym się Afrykańskim Pomorem Świń.

W 2019 roku powstało 19 nowych obiektów żywnościowo – żywieniowych. Przed przystąpieniem do działalności we wszystkich obiektach przeprowadzane były kontrole sanitarne, wystawiono decyzje zatwierdzające i wpisano obiekty do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

Zakłady produkcji żywności w 2019 r. to:

- 4 wytwórnie lodów,
- 19 automatów do lodów,
- 13 piekarni,
- 8 ciastkarni,
- 2 zakłady garmażeryjne,
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych,
- 1 wytwórnia substancji dodatkowych
- 1 zakład kiszenia kapusty
- 72 innych wytwórni żywności w tym 68 obiektów produkcji pierwotnej.

W obiektach tych przeprowadzono łącznie kontrole sanitarnych – **101**,

- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano – **49** obiektów,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano – **16** decyzji administracyjnych,
- ✓ nałożono – **4** mandaty na kwotę – **900 zł**.

Przyczyny nałożenia mandatów

-nieporządek w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych,

- brak właściwej segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- wyposażenie brudno utrzymane (urządzenia chłodnicze, regały),
- nieprzestrzeganie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP.

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych i socjalnych (ściany, sufity, drzwi, posadzki, okna),
- zły stan techniczny wyposażenia i sprzętu produkcyjnego,

Nadzór nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi produkcję pierwotną.

- liczba przeprowadzonych kontroli – **10**, do rejestru zakładów wpisano **15** nowych obiektów produkcji pierwotnej.

Obiekty obrotu żywnością:

- ✓ przeprowadzono łącznie kontroli sanitarnych – **409**,
- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano – **83** obiektów,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano – **51** decyzji administracyjne,
- ✓ nałożono – **20** mandatów na kwotę – **3 800 zł**

Przyczyny nałożenia mandatów:

- artykuły spożywcze sprzedawane luzem niezabezpieczone przed możliwością zanieczyszczenia,
- brak identyfikowalności artykułów spożywczych,
- występowanie w obrocie artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
- przechowywanie artykułów spożywczych niezgodnie z deklaracją producentów,
- nieporządek w pomieszczeniach sprzedaży, pomieszczeniach magazynowych i socjalnych,
- wyposażenie na stanowisku sprzedaży brudno utrzymane (młynki do mięsa, wagi, szpilki do ekspozycji cen),
- niewłaściwie zorganizowane i wyposażone stanowiska sprzedaży warzyw i owoców – brak wydzielonej wagi, towar przechowywany bezpośrednio na posadzce,
- niewłaściwie zorganizowane i wyposażone stanowiska sprzedaży mięsa i wędlin,
- niewłaściwe warunki składowania odpadów komunalnych (brak pojemników na odpady).
- otoczenie wokół sklepu brudno utrzymane.

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi),
- zły stan techniczny wyposażenia (urządzenia chłodnicze, szafki, regały),
- nieprzestrzeganie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP, niesystematyczne prowadzenie dokumentacji w tym zakresie,
- przy punkcie wodnym brak bieżącej ciepłej wody,
- niezabezpieczone otwory wentylacyjne,

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym małej gastronomii:

- ✓ przeprowadzono łącznie kontroli sanitarnych – **222**; w tym małej gastronomii - **92**
- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano - **111** obiektów; w tym małej gastronomii – **48**,

- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano - **50** decyzji administracyjnych; w tym w małej gastronomii – **12**,
- ✓ nałożono **28** mandatów na kwotę – **5 900 zł** w tym w małej gastronomii **9** mandatów na kwotę **1 800 zł**.

Przyczyny nałożenia mandatów:

- nieporządek w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, socjalnych
- brak właściwej segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- wyposażenie pomieszczeń brudno utrzymane (urządzenia chłodnicze, szafki),
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem,
- nieprzestrzeganie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP, niesystematyczne prowadzenie dokumentacji w tym zakresie,
- przechowywanie artykułów spożywczych niezgodnie z deklaracją producentów,
- wykorzystywanie w produkcji jaj – brak warunków do dezynfekcji jaj,
- wykorzystywanie do serwowania potraw naczyń wielokrotnego użytku – brak warunków do dezynfekcji,
- występowanie artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi, okna),
- zły stan techniczny wyposażenia (urządzenia chłodnicze, blaty produkcyjne, szafki bhp),
- zniszczony, wyeksploatowany sprzęt produkcyjny,
- niezabezpieczone otwory wentylacyjne,
- brak osłon na punktach świetlnych.
- brak lub wyeksploatowane ekrany przeciwko owadom w otwieranych oknach pomieszczeń produkcyjnych,

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego:

- ✓ przeprowadzono łącznie kontroli sanitarnych – **166**
- ✓ w tym **37** kontrole nad warunkami higieniczno-sanitarnymi bloków żywienia w **32** placówkach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano – **96** obiektów,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano – **25** decyzji administracyjnych,
- ✓ nałożono – 1 mandat na kwotę – **200 zł**

Przyczyny nałożenia mandatów:

- brak dezynfekcji jaj

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki),
- zły stan techniczny wyposażenia i sprzętu,

Działania edukacyjne

1. W obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego w ramach realizowanego wspólnie z pionem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej programu „Trzymaj Formę” w 2019 r. przeprowadzono następujące działania:

- Zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny promujący prawidłowe odżywianie i zdrowy styl życia podczas XXIX „Ostródzkich biegów ulicznych” – 11.05.2019 r. Impreza zorganizowana w plenerze na Stadionie Miejskim dla uczniów oraz ich rodziców.

- Dwa szkolenia śródroczne dla koordynatorów i realizatorów programu, tematy: „Otyłość jako konsekwencja nieprawidłowego odżywiania” i „Zasady prawidłowego żywienia czyli jak ustrzec się chorób cywilizacyjnych”.

2. Przeprowadzono wykład/pogadankę dla rodziców uczniów klas I-VI na temat: „Śniadanie – jeść czy nie jeść?”

3. Przeprowadzono 2 szkolenia dla rolników powiatu ostródzkiego oraz rolników gminy Dąbrówno i Grunwald na temat: „Dobrej praktyki higieny na etapie produkcji żywności pochodzenia roślinnego, zbioru, skupu, transportu i przechowywania”.

Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu tymi materiałami

W 2019 r. na terenie powiatu działało łącznie **38** obiektów prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

- 2 zakłady produkcyjne,
- 3 hurtownie,
- 33 sklepy.

W obiektach tych przeprowadzono łącznie **8** kontroli sanitarnych. Na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano **1** obiekt Zakład Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych. Zakład produkuje nakrętki z tworzyw sztucznych (polietylen, polipropylen) do butelek typu PET z napojami, wodą mineralną i kosmetyków oraz tuby do suplementów diety i preformy do napojów.

W 2019 r. wpisano do rejestru zakładów Zakład Produkcji Opakowań Drewnianych. Zakład produkuje skrzynki i łubianki z drewna (osika i topola). Opakowania przeznaczone do przechowywania owoców i warzyw (truskawki, cebula, jabłka). Kierunek dystrybucji-rynek krajowy i UE.

Dodatkowo w obiektach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością przeprowadzono 5 kontroli tematycznych dotyczących nadzoru nad egzekwowaniem obowiązku wdrożenia dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) na wszystkich etapach dystrybucji i obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Ocenie podlegała dokumentacja (deklaracje zgodności, dokumenty dostaw) i znakowanie produktów. Nie stwierdzono nieprawidłowości

Miejsca obrotu kosmetykami

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi \przeprowadzono 4 kontrole:

- 2 kontrole tematyczne, w związku z realizacją nadzoru nad produktami kosmetycznymi dotyczącego bezpieczeństwa występujących w obrocie wybielaczy do zębów w pastach do zębów oraz poziomu zawartości środka konserwującego metyloizotiazolinonu w produktach kosmetycznych spłukiwanych,
- 2 kontrole interwencyjne w związku ze zgłoszeniem w systemie RAPEX dotyczącym informowania o niezgodnych kosmetykach

Badania laboratoryjne

W roku 2019 na terenie powiatu do badań pobrano **158** próbek. Próbki badane były do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizyko - chemicznych oraz oceny znakowania suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogacanych. W ramach urzędowej kontroli żywności

zbadano **145** próbek, w ramach monitoringu **109** (w tym **96** próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu jednocześnie).

Próbki pobierano zgodnie z planem i wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Dodatkowo, poza planem, pobrano **2** próbki jaj w związku z wytycznymi WSSE w Olsztynie – badanie mikrobiologiczne (Salmonella).

Badania przeprowadzono w akredytowanych laboratoriach, głównie w Laboratorium Badań Środowiskowych i Żywności – Oddział Badania Żywności, Przedmiotów Użytku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie:

- zanieczyszczenia mikrobiologiczne - 96 próbek środków spożywczych,
- oznaczenie zanieczyszczenia azotanami – 1 próbka,
- oznaczenia poziomu metali szkodliwych dla zdrowia - 10 próbek,
- oznaczenia zawartości dozwolonych substancji dodatkowych – 10 próbek,
- oznaczenia zawartości mikotoksyn – 4 próbki,
- oznaczenia zawartości WWA – 5 próbek,
- oznaczenia zawartości witamin, składników mineralnych w suplementach diety – 7 próbek,
- oznaczenie zawartości substancji wzbogacających w napojach wzbogacanych – 1 próbka,
- oznaczenie parametrów jęlczenia w tłuszczach – 1 próbka.

W WSSE w Olsztynie zbadano również próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kierunku migracji metali w wyrobach szklanych.

Badania przeprowadzano także w innych akredytowanych laboratoriach: WSSE w Białymstoku, WSSE w Rzeszowie, WSSE w Bydgoszczy, WSSE w Warszawie, WSSE w Lublinie, WSSE w Szczecinie, WSSE w Łodzi oraz Instytucie Ogrodnictwa

w Skierniewicach i Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach w kierunkach:

- wykrycia pozostałości pestycydów – 10 próbek,
- stwierdzenia obecności organizmów genetycznie modyfikowanych GMO – 3 próbki,
- zawartości furanu - 1 próbka,
- zawartości glutenu w produktach deklarowanych jako bezglutenowe – 2 próbki,
- zawartość cytryny w suplementie diety – 1 próbka,
- zawartości kwasu erukowego w oleju rzepakowym – 1 próbka,
- zawartość rutyny w suplementie diety,
- zawartość 3-MCPD w tłuszczu roślinnym – 1 próbka,
- stwierdzenia oporności drobnoustrojowej w mięsie surowym – 2 próbki,
- migracji PAAS w wyrobach z poliamidu przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

We wszystkich próbkach zbadanych w ramach urzędowej kontroli żywności, zgodnie z wytycznymi GIS, zbadano również dodatkowe parametry: organoleptykę, znakowanie oraz w wybranych produktach zawartość zanieczyszczeń organicznych, mineralnych, fizycznych i obecność szkodników.

W ramach kontroli jakości tłuszczów smażalniczych zbadano jakość 3 tłuszczów do smażenia:

- wyrobów ciastkarskich w ciastkarni,
- produktów typu fast-food w zakładach małej gastronomii.

W w/w tłuszczach oznaczono zawartość związków polarnych za pomocą testera tłuszczów TESTO 270 - wyniki nie budziły zastrzeżeń.

Szczegółowej ocenie znakowania poddano 5 próbek suplementów diety, 2 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz 1 próbkę żywności wzbogacanej (napój mleczny wzbogacany w witaminy i minerały).

W 2019 r. zakwestionowano 1 próbkę (0.7% próbek pobranych) ze względu na przekroczenie NDP środków ochrony roślin - pestycydów (LINURON) w selerze korzeniowym świeżym.

Podział próbek na kierunki badań w jakich dokonywano badania.

Kierunek badania próbek	Liczba próbek zbadanych	Liczba próbek zakwestionowanych
Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	96	-
Badania fizyko-chemiczne	62	1
Cechy organoleptyczne	45	-
Znakowanie	49+8 *	-
Zanieczyszczenia biologiczne i fizyczne	9	-

*- znakowanie tzw. „żywności prozdrowotnej”: suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych wzbogacanych.

Próbki do badań, jak i w poprzednich latach, pobierano przede wszystkim w punktach obrotu żywnością i materiałami do kontaktu z żywnością (sklepy spożywcze, przemysłowe, apteki, hurtownie), ale również w zakładach produkcyjnych: ciastkarniach, piekarniach, wytwórniach lodów, automatach do lodów, zakładzie garmażeryjnym, u rolników.

Nadzorem objęto produkty krajowe, producentów z UE jak również pochodzące z importu z krajów trzecich.

41 próbek pobrano od producentów z powiatu ostródzkiego.

W 2019 r. w 57 obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego dokonano oceny sposobu układania jadłospisów. Ocenie podlegał dobór produktów, urozmaicenie potraw, różnorodność stosowanych technik kulinarnych, zestawienie kolorystyczne i smakowe występujących w żywieniu potraw oraz przestrzeganie zasad racjonalnego żywienia.

Oceny dokonano w następujących obiektach:

- 2 w bloku żywieniowym w szpitalach,
- 2 żłobkach
- 36 w stołówkach szkolnych,
- 16 w stołówkach przedszkolnych.
- 1 domu opieki społecznej

Jakości żywienia nie kwestionowano, przekazano jedynie do dyrektorów placówek zalecenia i rekomendacje dotyczące:

- zapewnienia porcji mleka i przetworów mlecznych w posiłkach,
- zapewnienia porcji produktów zbożowych w posiłkach podstawowych,
- zapewnienia porcji owoców i warzyw w każdym posiłku,

W 2019 r. dokonano również oceny ilościowej i jakościowej w 1 obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówka przedszkolna).

W wyniku przeprowadzonej analizy wyliczono zawartość energii, tłuszczu, węglowodanów i białka zawartych w produktach użytych do przygotowania posiłków w przedszkolu (Śniadanie, II śniadanie, obiad i podwieczorek) i porównano z wyliczoną średnioważoną normą na energię i składniki odżywcze dla dzieci w wieku przedszkolnym, które przedstawiało się następująco:

% realizacji normy na energię 111% (nieznacznie przekroczyła zapotrzebowanie tolerancja $\pm$ 10% w stosunku do normy), tłuszcz 102%, białko 366%.- znacznie zapotrzebowanie. Bilans energetyczny ocenianej racji pokarmowej jadłospisów dekadowych był prawidłowy. W ogólnym zarysie przedstawiony jadłospis dekadowy pod względem jakościowym, nie budził większych zastrzeżeń. Posiłki zawierały w swym składzie jeden produkt dostarczający białka

pełnowartościowego (mięso, mleko, ryby, sery, jaja), węglowodany (ziemniaki, produkty mączne, różnego rodzaju kasze, ryż), warzywa i owoce jako produkty dostarczające witamin i składników mineralnych. Posiłki były urozmaicone, właściwie zestawione smakowo i kolorystycznie. Wyliczenia i ocenę przekazano do przedszkola celem uwzględnienia przy planowaniu następnych jadłospisów.

Do obliczeń i oceny wykorzystano

- „Tabele Wartości Odżywczej Produktów Spożywczych i potraw”, H. Kunachowicz, Beata Przygoda, Krystyna Iwanow, Irena Nadolna; wydanie IV rozszerzone i uaktualnione, Instytut Żywności i Żywienia Warszawa 2017 r

- Normy żywienia dla populacji polskiej - Redaktor naukowy prof. dr hab. N. M. Jarosz, Wydawca, Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2012 r.

- Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży, Redaktor naukowy prof. dr hab. N. M. Jarosz, Wydawca, Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2008 r

- Arkusz kalkulacyjny Excel.

3. Higiena Pracy

W 2018 r. kontrole sanitarne przeprowadzono w 98 zakładach. Stwierdzane uchybienia to:

- Niewłaściwy stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń i urządzeń (pomieszczenia socjalne) – 14
- Przeprowadzenie badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 30
- Niewłaściwy stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń pracy – 6
- Brak lub nieaktualna ocena ryzyka zawodowego – 8
- Obniżenia wartości NDN/NDS do możliwie najniższej wartości – 2
- Brak pomieszczenia szatni: 1
- Brak natrysku: 1
- Brak umywalki w pomieszczeniu umywalni -1
- Brak pomieszczeń higienicznosanitarnych - 4
- Brak miejsc siedzących w pomieszczeniu szatni -1
- Brak aktualnych orzeczeń lekarskich – 3
- Niewłaściwe przechowywanie trocin – 1
- Brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 1;
- Brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 1;
- Brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy – 1;
- Brak karty badań i pomiarów – 1;
- Brak indywidualnych zamykanych szafek przeznaczonych do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku pracownika – 1;
- Brak aktualnego spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych – 1;
- Brak kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych – 1;
- Nieodpowiednia ilość szaf do przechowywania odzieży w szatni – 1;

- o Brak instrukcji udzielania pierwszej pomocy – 1;

W celu wyegzekwowania właściwych warunków pracy wydano 28 decyzji administracyjnych. W większości zakładów uzyskano poprawę. Z wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wynika, że w 5 zakładach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych normatywów higienicznych tych czynników. Ogółem w warunkach narażenia zawodowego zatrudnionych jest 716 pracowników, w tym 714 pracuje w narażeniu na hałas.

Zakłady, w których stężenia i natężenia czynników szkodliwych znacznie przekraczają wartości dopuszczalne, to:

- Polskie Mięso i Wędliny ŁUKOSZ Sp. z o.o. Ubojnia Drobiu
- Animex Foods Sp. z o.o. sp.k. Oddział w Morlinach
- TECH-BET Sp. z o.o. w Żabim Rogu

W Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie obniżono wartości normatywnej stężeń pyłów (krzemionki krystalicznej – kwarc, krystobalit – frakcja respirabilna) dla 4 osób. Obecnie w przekroczeniach ww. pyłów pracują 2 osoby.

W 2019 r. w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) nie przeprowadzono kontroli. Na terenie działania PPIS w Ostródzie nie stwierdzono punktów handlowych wprowadzającego do obrotu środki zastępcze tzw. dopalacze.

W 2019 r. odnotowano tylko 1 przypadek zgłoszenia podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami. W dwóch przypadkach stwierdzono zgłoszenie zatrucia narkotykami.

Na terenie powiatu ostródzkiego w podmiotach wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakładach stosujących w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne, zagrożenia zawodowe związane są głównie z:

- produkcją wyrobów poliestrowych
- pracą w lakierniach
- pracą w zakładach prowadzących ubój zwierząt.

Kontrolę przeprowadzono w 27 zakładach. W 1 obiekcie poddanych czynnościom kontrolnym stwierdzono: brak kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych zaklasyfikowanych jako niebezpieczne oraz brak aktualnego spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych.

W powiecie ostródzkim znajdują się 4 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 3, w tym w jeden nowy podmiot wprowadza również prekursorzy kat. 2.

W 2019 r. Inspektor do spraw Substancji Chemicznych przyznał rejestrację firmie CHEM-KWAS Zbigniew Kowalczyk z siedzibą w Jezioranach, o której mowa w art. 3 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. U. L 47 z 18.2.2004), dla substancji sklasyfikowanej: nadmanganian potasu, kod NS 2841 61 00 dla prowadzenia operacji składowania i handlu dotyczących nadmanganianu potasu, prekursora narkotykowego kategorii 2, w lokalizacji: 14-100 Ostróda, ul. Grunwaldzka 76. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Według prowadzonej ewidencji w naszym powiecie 32 podmiotów wprowadza do obrotu produkty biobójcze. W 2019 r. przeprowadzono 4 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Czynniki rakotwórcze w środowisku pracy tj. pył drewna twardego, azbest, sadze kominowe, występują w 9 zakładach pracy. Narażonych jest ogółem 159 osób. W zakładach tych przeprowadzono 5 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych:

-brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

W 2019 r. przeprowadzono 34 kontrole w zakładach, gdzie występuje narażenie pracowników na czynniki biologiczne. Liczba osób pracujących w narażeniu na te czynniki wynosiła 601 w grupie 2 i 276 w grupie 3. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w jednym przypadku brak oceny ryzyka zawodowego dotyczącego czynników biologicznych.

W 2019 r. stwierdzono 3 choroby zawodowe:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza – 2;
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat – 1. .

4. Higiena Dzieci i Młodzieży

Wszystkie obiekty oświatowo-wychowawcze posiadają podłączenie do wodociągu miejskiego bądź gminnego. 80 placówek posiada podłączenie do sieci kanalizacyjnej centralnej miejskiej bądź gminnej. 8 placówek posiada zbiornik bezodpływowy (szambo) oraz 2 placówki posiadają własną oczyszczalnię ścieków.

W 7 placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sanitarno-higienicznym. Wystawiono 7 mandatów karnych na kwotę 900 zł. Pozostałe placówki są utrzymane w należyтым porządku i czystości.

Obiekty w budowie:

- Nie ma.

Placówki zlikwidowane:

- Szkoła Podstawowa w Starych Jabłonkach,
- Publiczne Gimnazjum im. Władysława Jagiełły w Stębarku.

Placówki nowopowstałe:

- Szkolne:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Stębarku,

- Zespół – Grupa PASCAL Sp. z o.o. Oddział w Ostródzie.
- Sale gimnastyczne – nie było.
- Inne obiekty:
  - Niepubliczny Żłobek „Mam Talent” na Wałdowie,
  - Przedszkole Niepubliczne „Mali Giganci” w Ostródzie,
  - Klub Malucha – Centrum Rozwoju Dziecka „OSTOJA II” w Idzbarku,
  - Punkt Przedszkolny „Bajkowa Kraina” przy Szkole Podstawowej w Bynowie.

Placówki przekształcone:

- Nie było.

Placówki nowe, działające od roku szkolnego 2018/2019:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Stębarku,
- Zespół – Grupa PASCAL Sp. z o.o. Oddział w Ostródzie,
- Niepubliczny Żłobek „Mam Talent” na Wałdowie,
- Przedszkole Niepubliczne „Mali Giganci” w Ostródzie,
- Klub Malucha – Centrum Rozwoju Dziecka „OSTOJA II” w Idzbarku,
- Punkt Przedszkolny „Bajkowa Kraina” przy Szkole Podstawowej w Bynowie.

W 2019 roku uzyskano poprawę:

- liczba wykonanych remontów bieżących – 36,
- liczba wykonanych remontów kapitałnych – 0,
- liczba placówek, w których uzyskano poprawę umeblowania – 1,
- liczba placówek, w których uzyskano poprawę oświetlenia – 10,
- liczba placówek, w których wymieniono urządzenia sanitarne – 5,
- liczba placówek, w których urządzono sanitariaty skanalizowane – 0.

W roku 2019 w celu uzyskania poprawy stanu sanitarnego i technicznego należałoby:

- wskazany remont kapitałny w 1 placówce:
  1. Szkole Podstawowej Nr 1 w Morągu,
- poprawić oświetlenie sztuczne w 3 placówkach:
  1. Szkole Podstawowej im. Ignacego Krasickiego w Elgnowie,
  2. Niepublicznej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Bogaczewie,
  3. Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Pietrzwałdzie.
- wymienić urządzenia sanitarne w 9 placówkach:
  1. Szkole Podstawowej w Żabim Rogu-Filia w Bramce,
  2. Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tyrowie,
  3. Szkole Podstawowej Nr 1 im. Jana Pawła II w Morągu,
  4. Szkole Podstawowej w Żabim Rogu,
  5. Szkole Podstawowej w Gierzwałdzie,
  6. Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 4 w Ostródzie budynek przy ul. Kościuszki 22),
  7. Szkole Podstawowej w Szyldaku,
  8. Publicznej Szkole Podstawowej w Marwałdzie,
  9. Publicznej Szkole Podstawowej w Elgnowie.

- Poprawić stan techniczny mebli edukacyjnych (stolików i krzesełek) w 1 placówce:
  1. Niepublicznej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Bogaczewie.

- Poprawić rozkład zajęć lekcyjnych z uwzględnieniem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w 1 placówce:
  1. Niepublicznej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Bogaczewie.

- Przeprowadzić remont bieżący w 36 placówkach:
  1. Przedszkolu Miejskim Nr 1 w Ostródzie,
  2. Przedszkolu Samorządowym Nr 1 w Małdytach,
  3. Przedszkolu Nr 6 „Pod Zielonym Parasolem” w Morągu,
  4. Niepublicznym Przedszkolu „Remiś” w Ostródzie,
  5. Niepublicznym Przedszkolu „Mini Mini” w Ostródzie,
  6. Niepublicznym Przedszkolu Terapeutycznym „Mam Talent” Wałdowo,
  7. Szkole Podstawowej w Żabim Rogu,
  8. Szkole Podstawowej w Gierzwałdzie,
  9. Szkole Podstawowej we Frygnowie,
  10. Publicznej Szkole Podstawowej w Dąbrównie,
  11. Szkole Podstawowej w Lipowie,
  12. Szkole Podstawowej Nr 1 w Ostródzie,
  13. Szkole Podstawowej Nr 3 w Ostródzie,
  14. Szkole Podstawowej Nr 6 w Ostródzie,
  15. Szkole Podstawowej w Brzydowie,
  16. Szkole Podstawowej w Łącznie,
  17. Szkole Podstawowej w Małdytach,
  18. Szkole Podstawowej w Brzydowie,
  19. Szkole Podstawowej we Frygnowie,
  20. Szkole Podstawowej w Elgnowie,
  21. Szkole Podstawowej w Szymonowie,
  22. Szkole Podstawowej w Durągu,
  23. Szkole Podstawowej w Miłomłynie,
  24. Niepublicznej Szkole Podstawowej w Kalniku,
  25. Niepublicznej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Bogaczewie,
  26. Szkole Podstawowej Nr 2 w Morągu,
  27. Publicznej Szkole Podstawowej w Marwałdzie,
  28. Publicznej Szkoła Podstawowa w Stębarku,
  29. Zespole Szkół w Samborowie,
  30. Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie,
  31. Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Miłakowie,
  32. Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 4 w Ostródzie,
  33. Zespole Szkół w Mielnie,
  34. Zespole Szkół w Pietrzwałdzie,
  35. Zespole Szkół w Tyrowie,
  36. Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie.

Na ww. placówki prowadzone jest postępowanie administracyjne.

5. Epidemiologia

Sytuację epidemiologiczną w powiecie ostródzkim w roku 2019 należy ocenić jako dobrą (tabela nr 1).

W zakresie chorób, których występowanie wiąże się m.in. ze złym stanem sanitarno-higienicznym środowiska, nie zanotowano, podobnie jak w latach poprzednich, zachorowań na: dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną i wzw typu A.

W przypadku chorób, w których prowadzi się obowiązkowe szczepienia ochronne, w roku 2019 nie wystąpiły zachorowania na tężec, błonicę, różyczkę, odrę oraz nagminne porażenie dziecięce. W stosunku do ubiegłego roku (0,95) wzrósł natomiast współczynnik zapadalności na krztusiec (5,74). Najwięcej zachorowań wystąpiło w gminie wiejskiej Ostróda. Pozostałe zachorowania zostały zgłoszone z Ostródy, gminy Grunwald i gminy miejsko-wiejskiej Miłakowo.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* w porównaniu z rokiem ubiegłym (19,0) wzrósł do poziomu 20,1. Najwięcej przypadków zostało zgłoszonych z Ostródy – 6 (współczynnik – 18,2). Pozostałe zachorowania: gmina wiejska Ostróda – 5 (30,9), gmina miejsko-wiejska Morąg - 4 (16,4), gmina Grunwald – 2 (35,5), gmina Dąbrówno – (46,4) oraz po 1 przypadku w gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn (20,2) i Łukta (22,6). W roku 2019 na terenie powiatu ostródzkiego nie było zgłoszeń ognisk zatruc pokarmowych.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostródzie w roku 2019 zgłoszono 5 przypadków bakteryjnego zakażenia jelit wywołanego przez bakterie z rodzaju *Campylobacter* (miasto Ostróda 2 zachorowania, gmina miejsko-wiejska Miłomłyn - 2, gmina miejsko-wiejska Morąg – 1 oraz gmina Ostróda – 1 zachorowanie). Zarejestrowano również 10 przypadków zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*, co w stosunku do roku ubiegłego (23 przypadki) oznacza znamienny spadek. Najwięcej przypadków zgłoszono w Ostródzie – 3 zachorowania, w gminie wiejskiej Ostróda – 2, w gminie miejsko-wiejskiej Morąg – 2, oraz po jednym przypadku w gminie Małdyty, gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn i Miłakowo. Ponadto zgłoszono 2 przypadki (współczynnik 1,9) innego bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołane przez *E. coli* biegunkotwórczą – 1 przypadek w gminie wiejskiej Ostróda (6,2) oraz 1 przypadek w mieście Ostróda (3,0).

W roku 2019 w stosunku do roku ubiegłego (66 przypadków) odnotowaliśmy utrzymujący się poziom zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rota-, adeno- oraz norowirusy - 67 przypadków (współczynnik – 64,1). Najwięcej zachorowań wystąpiło: w mieście Ostróda – 22 przypadki (współczynnik 66,8), w gminie miejsko-wiejskiej Morąg - 21 przypadków (86,2), gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo – 7 przypadków (128,6), 5 przypadków w gminie wiejskiej Ostróda (30,9), 4 przypadki w gminie Małdyty (63,7), 3 przypadki w gminie Łukta (67,8), po 2 przypadki w gminach Dąbrówno (46,4) i Grunwald (35,5) oraz 1 przypadek (20,2) w gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn.

Od kilku lat notujemy wysoki poziom zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w roku 2017 – 568 przypadków - (539,0) , w roku 2018 – 503 przypadki – (479,1) oraz w roku 2019 – 424 przypadki (405,6)). Największe wartości współczynnika zapadalności odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej

Tabela nr 1 – Współczynnik zapadalności na wybrane choroby w gminach powiatu ostródzkiego

Jednostki chorobowe	ogółem		WSPÓŁCZYNNIK ZAPADALNOŚCI								
	zach.	wsp.	miasto. Ostróda	gm. Ostróda	gm. m-w. Miłomłyn	gm. w. Grunwald	gm. w. Dąbrówno	gm. m-w. Morąg	gm. w. Łukta	gm. w. Małdyty	gm. m-w. Miłakowo
Borelioza	213	203,8	157,8	173,3	282,7	71,0	69,6	271,1	361,6	238,8	275,5
Płonica	28	26,8	33,4	30,9	60,6	0,0	23,2	28,7	0,0	15,9	0,0
Ospa wietrzna	604	577,8	503,8	551,0	262,5	106,5	974,7	702,3	248,6	477,6	1395,8
Róża	17	16,3	18,2	43,3	0,0	0,0	46,4	4,1	22,6	15,9	0,0
Różyczka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	11	10,5	9,1	0,0	20,2	0,0	23,2	16,4	22,6	0,0	18,4
Posocznica	2	1,9	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
WZW B	4	3,8	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	45,2	0,0	0,0
WZW C	8	7,6	18,2	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,4
Świnka	5	4,8	3,0	12,4	20,2	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
Grypa (potwierdzona laboratoryjnie)	48	45,9	103,2	43,3	40,4	53,3	0,0	4,1	22,6	0,0	0,0
Zatr. pok. Salmonella	21	20,1	18,2	30,9	20,2	35,5	46,4	16,4	22,6	0,0	0,0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter (A04.5)	5	4,8	6,1	6,2	20,2	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez E. coli biegunkotwórczą (A4.0-2)	2	1,9	3,0	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	67	64,1	66,8	30,9	20,2	35,5	46,4	86,2	67,8	63,7	128,6
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO	424	405,6	500,8	235,2	101,0	17,7	69,6	308,0	113,0	859,7	1432,5
Pokąsania przez zwierzęta	218	208,6	212,5	309,5	403,9	159,8	232,1	135,5	226,0	111,4	165,3
Osoby zaszczepione przeciwko wściekliznie	57	54,5	72,8	105,2	101,0	17,7	46,4	20,5	0,0	31,8	18,4
Kiła	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rzeżączka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nowo wykryte zakażenia HIV	5	4,8	12,1	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Miłakowo (1432,5), w gminie Małdyty (859,7), w mieście Ostróda (500,8) oraz w gminie miejsko-wiejskiej Morąg (308,0). Miłakowo (1432,5), w gminie Małdyty (859,7), w mieście Ostróda (500,8) oraz w gminie miejsko-wiejskiej Morąg (308,0).

Współczynnik zapadalności w przypadku ospy wietrznej wzrósł prawie dwukrotnie do poziomu 577,8 z wartości 300,0 w roku poprzednim. Największy wzrost zachorowań na ospę wietrzną odnotowano w gminie Grunwald (106,5 w roku sprawozdawczym), w gminie miejsko – wiejskiej Morąg (ponad 4-krotny z 159,4 do 702,3), w Ostródzie (prawie 3-krotny wzrost z 183,9 do 503,8) w gminie wiejskiej Ostróda (ponad 3-krotny wzrost z 149,6 do 551,0), w gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo (prawie 2-krotny z 724,1 do 1395,8). Największy spadek zachorowań 3-krotny zanotowano w gminie Małdyty (z wartości zapadalności 1514,9 w roku 2018 do 477,6 w 2019 r.) oraz w gminie Łukta (z wartości 735,8 w 2018 r. do 248,6 w 2019 r.). Zachorowania dotyczyły głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Każdego roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie odnotowuje zachorowania na wirusowe lub bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Ogółem w roku 2019 potwierdzono 11 takich przypadków, współczynnik zapadalności wyniósł 10,5, co w stosunku do roku poprzedniego (15 przypadków) oznacza lekki spadek: 4 przypadki zachorowań wystąpiły w gminie miejsko-wiejskiej Morąg, 3 przypadki w Ostródzie oraz po 1 przypadku w gminach Dąbrówno i Łukta, a także w gminach miejsko – wiejskich Miłomłyn i Miłakowo.

Tereny powiatu ostródzkiego są gęsto zalesione, występuje dużo miejsc przejściowych między strefą lasu a polanami, łąkami, jeziorami. Tereny te są miejscem liczego występowania kleszczy. Wiąże się to z dużą ekspozycją mieszkańców naszego powiatu i osób odwiedzających nasz region na kleszcze. W każdym roku stwierdza się wysoką zapadalność na boreliozę. W roku 2013 współczynnik zapadalności wynosił – 111,3, w roku 2014 – 138,9, 2015 - 105,2, 2016 - 154,1, 2017 – 168,0 a w roku 2018 - 158,1. W roku 2019 współczynnik znacznie wzrósł osiągając poziom -203,8 (213 przypadków zachorowań). Największe współczynniki zapadalności odnotowano: w gminie Łukta (361,6), w gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn (282,7), w gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo (275,5) w gminie miejsko-wiejskiej Morąg (271,1) oraz w gminie Małdyty (238,8). Najmniejszy współczynnik zapadalności na boreliozę odnotowano w gminie Dąbrówno (69,6) oraz Grunwald (71,0).

Pracownicy sekcji epidemiologii w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostródzie w roku 2019 przeprowadzili 218 wywiadów epidemiologicznych z osobami pokąsanymi przez zwierzęta. Najwięcej wywiadów z osobami pokąsanymi przeprowadzono w mieście Ostróda - 70 wywiadów, w gminie wiejskiej Ostróda - 50, w gminie miejsko-wiejskiej Morąg - 33 oraz w gminie miejsko- wiejskiej Miłomłyn – 20 wywiadów. W przypadku 57 osób podjęto szczepienie przeciwko wściekliznie.

PSSE w Ostródzie odnotowała również 4 przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B u mieszkańców powiatu ostródzkiego (spadek z poziomu 7,6 w 2018 do 3,8 w 2019): po 2 zachorowania w Ostródzie oraz w gminie Łukta. Zarejestrowano oprócz tego 8 przypadków przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C. Współczynnik zapadalności dla całego powiatu wyniósł 7,6 (wzrost z poziomu 2,9 w roku 2018). Najwięcej przypadków zgłoszono z miasta Ostróda - 6 (współczynnik – 18,2) oraz po 1 przypadku z gminy wiejskiej Ostróda (6,2) i gminy miejsko – wiejskiej Miłakowo (18,4). Część z tych osób zostało skierowane dodatkowo na szczepienie p/WZW B.

W roku sprawozdawczym lekarze podstawowej opieki zdrowotnej zgłosili 2227 przypadków zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę, co stanowi ponad dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2018 (1046 przypadków). U części z tych osób pobrano wymazy w celu identyfikacji wirusa grypy. W sumie do PSSE w Ostródzie wpłynęło 48 przypadków potwierdzonej grypy. Według typu wirusa grypy wszystkie przypadki należały do typu A: 44 przypadki typu AH1N1 oraz 4 przypadki grypy typu AH3.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostródzie w roku 2019 nie zgłoszono przypadków kiły ani rzeżączki, zgłoszono natomiast 1 przypadek zakażenia wywołanego przez Chlamydie.

Również w roku 2019 nie zgłoszono do PPIS w Ostródzie zachorowań na bąblowicę (echinokokoza). Zgłoszono natomiast jeden potwierdzony przypadek zachorowania na Giardiozę (lambliozę).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie rejestruje przypadki osób chorych na gruźlicę oraz nowo wykrytych zakażeń HIV u ludzi. W pierwszym przypadku do stacji zostało zgłoszonych 17 przypadków gruźlicy. Najwięcej przypadków aż 5 z gminy Dąbrówno, po 3 z miasta Ostróda oraz z gminy miejsko – wiejskiej Miłakowo, po 2 przypadki z gminy miejsko-wiejskiej Morąg, oraz z gminy wiejskiej Ostróda, a także po 1 przypadku z gminy Łukta i z gminy miejsko – wiejskiej Miłomłyn. Osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę zostali objęci nadzorem epidemiologicznym.

W przypadku nowo wykrytych zakażeń HIV PSSE w Ostródzie zarejestrowała 5 osób. Ponadto zgłoszono jedno zachorowanie na AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności.

W grudniu 2019 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostródzie wpłynęła informacja o czterech dodatnich wynikach IgM w kierunku *Coxiella burnetti*. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że wszystkie osoby, u których wyniki były pozytywne są pracownikami Zakładu Produkcyjno – Doświadczalnego w Bałcynach. Objęto zakażonych nadzorem epidemiologicznym i skierowano do lekarza. Żadna z tych osób nie wykazywała objawów chorobowych. W związku z zaistniałą sytuacją udzielano instruktażu dotyczącego zastosowania odpowiednich środków ochrony osobistej przy pracy z bydlęciem w celu wyeliminowania kolejnych zakażeń. Przeprowadzono również w Zakładzie Produkcyjno – Doświadczalnym w Bałcynach szkolenie dla pracowników dotyczące epidemiologii i profilaktyki gorączki Q.

W roku 2019 pracownicy sekcji Epidemiologii PSSE w Ostródzie skontrolowali 122 podmioty wykonujące działalność leczniczą, w tym: 56 podmiotów leczniczych, 36 indywidualnych praktyk lekarskich, 22 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, 7 indywidualnych praktyk pielęgniarskich oraz 1 grupową praktykę pielęgniarską. Skontrolowano również 21 punktów szczepień działających na terenie powiatu ostródzkiego. W związku z uchybieniami w jednym z punktów szczepień nałożono mandat karny w wysokości 200 zł. W związku z przeprowadzonymi kontrolami w podmiotach wykonujących działalność leczniczą Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostródzie w roku 2019 wystawił 2 decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego w: Spółdzielni Pracy Lekarzy Specjalistów „ZDROWIE” Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Olsztynie, Przychodnia Stomatologiczna Nr 1, w Ostródzie przy ulicy Sienkiewicza 7 oraz w Gabinetzie Rehabilitacji i Masażu RAD – MED w Ostródzie przy ulicy Władysława Jagiełły 2A. Wystawiono również 1 decyzję o wygaśnięciu w związku z wykreśleniem z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W roku 2019 na terenie działalności PPIS w Ostródzie rozpoczęły działalność następujące nowe podmioty lecznicze:

Gabinet Rehabilitacji i Masażu RAD – MED ul. Jagiełły 2a 14-100 Ostróda, który jednocześnie w tym samym roku zakończył działalność jako podmiot leczniczy;

Flor Medica Centrum Rehabilitacji ul. Dworcowa 11, 14-300 Morąg oraz Przychodnia Medicus Zaniewski, Bilski Spółka Partnerska Lekarzy ul. Kopernika 14 14-310 Miłakowo

Na terenie powiatu ostródzkiego w roku 2019 swoją działalność zakończyły następujące placówki:

Niepubliczny Zakład Opieki Stomatologicznej „Ząbek”- spółka cywilna Bartkowska-Szostak, Cichocka Beata ul. Ogrodowa 23, 14-300 Morąg;

Gabinet Pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej Elżbieta Gorzkowska ul. Kościuszki 2, 14-100 Ostróda;

Gabinet Pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej Teresa Sitnik ul. Kościuszki 2, 14-100 Ostróda oraz Gabinet Pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej Bożena Jędra ul. Kościuszki 2, 14-100 Ostróda.

Szczepienia ochronne w 2019 r. w powiecie ostródzkim były realizowane zgodnie z ogłoszonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego Programem Szczepień Ochronnych na rok 2019. Wyszczepialność na terenie naszego powiatu od kilku lat utrzymuje się na poziomie, ponad 55 % wśród dzieci do 2 roku życia oraz 95 % wśród dzieci starszych i młodzieży. Niestety w związku z działalnością ruchów antyszczepionkowych procent zaszczepionych osób nieznacznie spada. Musimy być świadomi, że spadek wyszczepialności wśród dzieci starszych i wśród młodzieży poniżej 95 % w populacji spowodować może powrót chorób zakaźnych o których już nie pamiętaliśmy.

Niestety z roku na rok wzrasta liczba rodziców, którzy z różnych przyczyn odmawiają wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci. W powiecie ostródzkim na dzień 31 grudnia 2019 roku odnotowaliśmy 68 rodziców (61 dzieci) - w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba opiekunów prawnych uchylających się od wykonania tego obowiązku zmalała o 5 osób jednak liczba dzieci wzrosła o 3 osoby. Osoby odmawiające szczepień obowiązkowych najczęściej kierują się informacjami zdobytymi od ruchów antyszczepionkowych. Wobec 12 osób wystosowano wnioski do Warmińsko –Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. W roku 2019 wystawiono 14 tytułów stosowanych w egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym.

W roku 2019 w ramach szczepień zalecanych przeciwko WZW typu A zaszczepiło się 40 osób, przeciwko *Neisseria meningitidis* - 125 osób, przeciwko biegunkom rotawirusowym zaszczepiono 227 dzieci, a przeciwko grypie sezonowej 1894 osoby – około 2 % populacji powiatu. Nieznaczny spadek odnotowano w przypadku szczepień zalecanych przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu; w roku 2018 przeciwko tej chorobie zaszczepiło się 189 osób a w roku 2019 - 159.

IV Indeks miejsc zagrożeń

Miasto Ostróda

- Spółdzielnia „KOMINIARZ” Zakład Kominiarski w Ostródzie – narażenie na czynniki rakotwórcze (sadze kominowe);

Gmina Ostróda

- Animex Foods Sp. z o.o. sp.k. Oddział w Morlinach – przekroczenie hałasu,
- Polskie Mięso i Wędliny Łukosz Sp. z o. o. Ubojnia Drobiu – przekroczenie hałasu

Miasto i gmina Morąg

- TECH-BET Sp. z o. o. w Żabim Rogu – przekroczenie hałasu

Gmina Małdyty

- ZPD „KACZKAN” S.J. Kielkuty – narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna twardego - buk i dąb);
- ZPD „KACZKAN” S.J. Klonowy Dwór – narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna twardego – buk i dąb);

V Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W roku 2019 przeprowadzono czynności kontrolne w 63 obiektach. Podczas odbiorów zwracano szczególną uwagę na to, czy dokumentacja była opiniowana w zakresie sanitarno-higienicznym oraz czy prace budowlane (jak i wyposażenie) zostały wykonane zgodnie z projektem.

Odbiory dokonywane były przez pracowników zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz w większości przypadków przy udziale przedstawiciela odpowiedniej komórki merytorycznej.

Najczęściej występujące usterki podczas odbiorów to: brak wentylacji mechanicznej, wyciągowej w sanitariatach, brak przedsionka izolującego w sanitariatach, brak powierzchni łatwozmywalnej do wysokości 2,0 m w pomieszczeniach produkcyjnych i sanitarnych, brak zamontowanej kurtyny powietrznej, w przypadku, gdy była zaprojektowana, brak pozytywnego wyniku badania wody i badania sprawności wentylacji w przypadkach, gdy była ona modernizowana podczas adaptacji. Stwierdza się jednak poprawę, jakości i estetyki wykonywanych prac budowlanych i wykończeniowych oraz jakości instalowanych urządzeń.

W ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w zakresie odbiorów końcowych obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytku, uczestniczono w odbiorach:

- **z sekcji Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku – 16, w tym:**
  - ✓ 5 sklepów spożywczych, spożywczo-przemysłowych, monopolowych;
  - ✓ 9 obiektów żywieniowych;
  - ✓ 2 bloki żywieniowe zamknięte.
- **z sekcji Higieny Komunalnej –19, w tym:**
  - ✓ 13 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solarium, tatuażu;
  - ✓ 1 basen i SPA;
  - ✓ 1 miejsce obsługi podróżnych;
  - ✓ 1 hotel;
  - ✓ 1 zagospodarowanie terenów zielonych;
  - ✓ 1 dom pogrzebowy;
  - ✓ 1 prosektorium.
- **z zakresu Higieny Pracy - 8, w tym:**
  - ✓ 5 obiekty produkcyjne;
  - ✓ 3 obiekty usługowe.
- **z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży –5, w tym:**
  - ✓ 1 przedszkole;
  - ✓ 1 żłobek;
  - ✓ 2 sale przedszkolne;
  - ✓ 1 szkoła policealna.
- **z zakresu Epidemiologii – 2, w tym:**
  - ✓ 1 centrum rehabilitacji;
  - ✓ 1 gabinet stomatologiczny.
- **inne – 13**

Uruchomione w roku 2019 obiekty nauki i wychowania:

- Niepubliczny Żłobek Mam Talent, Wałdowo 5, gm. Ostróda;

- Oddział przedszkolny w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ostródzie, ul. Plebisycyowa 50;
- Przedszkole Niepubliczne „Mali Giganci” w Ostródzie; ul. Wyszyńskiego 11A;
- pomieszczenia lekcyjne szkoły Pascal w Ostródzie, ul. Czarnieckiego 11;
- pomieszczenia oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej nr 1 w Morągu, ul. Mickiewicza 25.

Uruchomione w 2019 r. zakłady i obiekty, w których pracuje powyżej 10 osób:

- hala magazynowa z częścią socjalną w Tyrowie, dz. nr 188/3, gm. Ostróda;
- rozbudowa budynku produkcyjnego HM1 na działce nr 100/14, 96/10 obręb 11 w Ostródzie, ul. Spokojna 1;
- budynek stolarni na terenie zakładu Model Art. Sp. z o.o. w Tyrowie, gm. Ostróda;
- obiekt gastronomiczny – lodziarnia w Ostródzie, ul. Mickiewicza 3;
- rozbudowa budynku hali produkcyjno-usługowej w Ostródzie, ul. I Dywizji, dz. nr 9/44;
- gabinet kosmetyczny w Ostródzie, ul. Piastowska 2/53;
- hala produkcyjno-magazynowa, Wilamowo 9, gm. Małdyty;
- hala handlowo-usługowa w Ostródzie, ul. Grunwaldzka 53;
- zakład produkcyjny branży drzewnej: budynek produkcyjny, magazynowy i wiata magazynowa na dz. nr 138/73 w Miłomłynie, ul. Polna 8A;
- rozbudowa budynki hali spedycji w Ostródzie, ul. Łódzka dz. nr 101/16, 96/14, 59/1, obręb 11 m. Ostróda.

W roku 2019 uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w drodze opinii sanitarnej 28 dokumentacji projektowych, w tym:

- 11 opinii wydano z zastrzeżeniami,
- 17 opinii wydano bez zastrzeżeń.

W 7 przypadkach wystąpiono o uzupełnienie dokumentacji.

Do ważniejszych obiektów uzgodnionych przez PPIS w Ostródzie na etapie dokumentacji projektowej w roku 2019 można zaliczyć między innymi:

- przebudowa laboratorium PWiK w Ostródzie, ul. 21-go Stycznia 34;
- przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w m. Maliniak, gm. Morąg;
- dział farmacji szpitalnej, ul. Dąbrowskiego 16, Morąg;
- przystosowanie budynku do prosektury w Ostródzie, ul. Drwęcka 10.

W oparciu ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r, poz. 1405 ze zm.), w roku 2018 uzgadniano 12 planów zagospodarowania przestrzennego i 1 studium kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zwracano szczególną uwagę na prognozę skutków wpływu ustaleń miejscowego planu na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych i na jej podstawie uzgadniano ww. plany i studia.

Nastąpiła poprawa standardów gospodarki wodno-ściekowej, tj. eliminacja indywidualnych ujęć wody na rzecz lokalnych ujęć wodociągowych, likwidacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne, na rzecz podłączenia nowych obszarów do systemu kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni ścieków. Obserwuje się także coraz więcej działań mających na celu poprawę, jakości powietrza atmosferycznego poprzez

odstępowanie od stosowania paliw węglowych do celów grzewczych na rzecz rozwiązań proekologicznych.

W roku 2019 uczestniczono w 58 postępowaniach w sprawie oddziaływania na środowisko przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, dla których przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenie raportu może być wymagane:

a. 53 opinie dotyczących stanowiska w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko:

- 49 opinii, w których stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 4 opinie, w których stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

b. 5 opinii dotyczących uzgodnień warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w tym 1 negatywna).

Do ważniejszych przeprowadzonych postępowań w sprawie przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko przez PPIS w roku 2019 można zaliczyć między innymi:

Instalacje do produkcji energii odnawialnej:

- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW na dz. nr 50/13 obręb Kruszewnia, gmina Morąg;
- budowa farmy elektrowni słonecznej "Kruszewnia 4" o mocy do 1 MW (1 000 kW) położonej na działce nr 66/1 w obrębie Kruszewnia gmina Morąg;
- budowa farmy elektrowni słonecznej "Kruszewnia 3" o mocy do 1 MW (1 000 kW) położonej na działce nr 84/1 w obrębie Kruszewnia;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1 MW i wysokości do 3 m realizowanego na działkach o nr ew. 161/2 w obrębie Gardyny, gmina Dąbrówno;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1 MW i wysokości do 3 m realizowanego na działkach o nr ew. 161/2 w obrębie Gardyny, gmina Dąbrówno;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości do 3 m, gm. Łukta;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości do 3 m, na dz. nr 299/37, ob. Boguchwały, gm. Miłakowo;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 1 MW i wys. do 3m realizowanego na dz. 181/1 ob. Stare Miasto, gm. Dąbrówno;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW oraz niezbędnych urządzeń elektrycznych, na dz. nr 355/23, ob.. Miłakowo;
- montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości 3 m, na dz. nr 109/4, 109/5, ob. Domkowo, gm. Grunwald;
- budowa zespołu elektrowni fotowoltaicznych "Sambród" wraz z infrastrukturą towarzyszącą o łącznej mocy do 2 MW na dz. nr 346/1 w Zdunach, gm. Małdyty;
- budowa elektrowni fotowoltaicznych o mocy do 1 MW na dz. nr 76/2, 76/1 ob.. Idzbark, gm. Ostróda;
- budowa farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ob.. Łączno, gm. Morąg;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 2 MW na dz. nr 156/1, 156/2, 164/2, 171, 165/1 ob. Mostkowo, gm. Łukta;
- budowa farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 218 ob. Bramka, gm. Morąg;

- budowa instalacji fotowoltaicznej na dz. nr 477/3 w m. Samborowo, gm. Ostróda;
- budowa instalacji fotowoltaicznej na dz. nr 484 i 485 w m. Samborowo, gm. Ostróda;
- rozbudowa istniejącej biogazowni rolniczej zlokalizowanej na dz. nr 313/2 i 313/3, ob. 0003 Jarnołtowo o pomieszczenie socjalne z zapleczem sanitarnym dla pracowników oraz bezodpływowy zbiornik na nieczystości płynne o poj. 1000 m³;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą an dz. nr 118/2, ob. Wenecja, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej Kruszewnia 7 o mocy do 6 MW na dz. nr 213/8, 213/12 i 213/13 ob. 13 Kruszewnia, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej Kruszewnia 5 o mocy do 2 MW na dz. nr 213/6 ob. 13 Kruszewnia, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej " PV Sambród" o mocy do 1 MW na dz. nr 164/2, 164/4 w Sambrodzie, gm. Małdyty;
- budowa farmy fotowoltaicznej Kruszewnia 6 o mocy do 2 MW na dz. nr 213/11 ob. 13 Kruszewnia, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej PV Kalnik III o mocy do 0,5 MW na części działki nr 178 ob. Kalnik, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW wraz z infrastrukturą w m. Turznica, gm. Ostróda;
- budowa farmy fotowoltaicznej PV Książnik składającej się z 4 zespołów instalacji o mocy do 1 MW każda w m. Książnik, gm. Miłakowo, na dz. nr 267;
- budowa farmy fotowoltaicznej PV Wróble o mocy do 1 MW na nieruchomości gruntowej w m. Wróble, gm. Grunwald, dz. nr 3/29 ob.0019 Wróble;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 1,7 MW na dz. nr 44/24, 44/25, 44/26, 44/27, 44/28, 44/29, 44/30, 44/31, 44/34, 44/35, 44/36, 44/37, ob.. Pacółtowo, gm. Grunwald.

Obiekty handlowe i usługowe;

- przebudowa systemu ujęć wód dla zakładu Wodna Farma Sp. z o.o. w Iławie, Wirwajdy, gm. Ostróda;
- budowa wolnostojącej hali produkcyjnej oraz montaż instalacji do plazmowego polerowania detali ze stali nierdzewnej, ob. Tyrowo, gm. Ostróda;
- budowa hali produkcyjnej wraz z infrastrukturą, przeznaczoną na produkcję wyrobów z żywic poliestrowych na dz. nr 129/44, ul. Demokracji, Ostróda;
- budowa instalacji fotowoltaicznej na dz. nr 477/3 w m. Samborowo, gm. Ostróda;
- zakup linii technologicznych do produkcji serów topionych i termizowanych oraz wdrożenie systemu OZE dla Lactima Sp. z o.o. w Morągu, na dz. nr 269/1, 269/2, 271;
- budowa hali magazynowej z zapleczem biurowo-socjalnym wraz z infrastrukturą towarzyszącą na cz. dz. nr 193/7 i 193/31 w Tyrowie.

Inne obiekty:

- przebudowa przepustu w ciągu drogi 1183 N Godkowo-Strużyna-Niebrzydowo Wlk.-droga 1180 N w km. ok. 6+510 oraz przebudowie odcinka ok.. 60 m drogi powiatowej, na dz. nr 58 w ob. Markowo, gm. Morąg;
- roboty budowlane w obszarze infrastruktury kolejowej na stacji kolejowej Ostróda;
- przebudowa drogi powiatowej Nr 1253 na odcinku Rychnowo-Kiersztanowo, gm. Grunwald;
- przebudowa drogi gminnej nr 152008N na odcinku Głędy-Trokajny, gm. Łukta;

- wykonanie otworu rozpoznawczo-eksploatacyjnego (studni wierconej nr 5) w celu ujęcia wód podziemnych na dz. nr 16/6 ob. Morliny, gm. Ostróda;
- budowa parkingów podziemnych i nadziemnych oraz garaży indywidualnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą na potrzeby projektowanego kompleksu mieszkalnego w Kajkowie, na dz. nr 346/20, 346/21, 346/49 ob. Kajkowo, gm. Ostróda;
- przebudowa drogi gminnej nr 149009N na odcinku Miłomłyn-Wielimowo;
- zwiększenie produkcji na fermie indyków poprzez wykorzystanie do chowu istniejącego budynku po adaptacji dz. nr 155/2 ob. Tyrowo;
- wykonanie lokalnej oczyszczalni ścieków z odprowadzeniem oczyszczonych ścieków do odbiornika - rzeki Ponary, dla m. Boguchwały, gm. Miłakowo, dz. 2-153, ob. Boguchwały, gm. Miłakowo;
- przebudowa nawierzchni drogi wraz z budową kanalizacji deszczowej we wsi Kątno, gm. Ostróda;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w Miłakowie prowadzonej przewodami dn200 i dn250 wraz z włączeniem istniejących przyłączy kanalizacji sanitarnej, gm. Miłakowo;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w dwóch odcinkach z Warkała i Henrykowa do Miłakowa;
- przebudowa drogi gminnej Liwa-Rogowo, gm. Miłomłyn.

Ważniejsze inwestycje zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko opiniowane w 2019 roku:

- budowa elektrowni fotowoltaicznych Idzbark A i Idzbark B o mocy do 1 MW każda na dz. nr 76/2, 76/1, ob. Idzbark, gm. Ostróda;
- zmiana sposobu użytkowania zespołu zabudowy byłego PGR wraz z infrastrukturą zaplecza technicznego, zlokalizowanego na dz. nr 283/2, ob.. Warkała, gm. Miłakowo;
- rozbudowa sieci wodociągowej kanalizacji sanitarnej Grabin-Grabinek z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Lichtajnach gm. Ostróda;
- budowa elektrowni słonecznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą na dz. nr 43/1 ob. Stare Bolity, gm. Miłakowo;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 5 MW na dz. nr 2, ob. Gierzwałd, gm. Grunwald.

VI Promocja Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie realizowała w 2019 r. akcje i programy związane z promocją zdrowia na terenie powiatu ostródzkiego. Na terenie powiatu realizowane było 6 programów ogólnopolskich i 14 interwencji nieprogramowych wynikające z sytuacji epidemiologicznej. Działania prowadzone były w przedszkolach, szkołach podstawowych, oddziałach gimnazjalnych, szkołach ponadpodstawowych, placówkach służby zdrowia, podczas wypoczynku zimowego oraz letniego. Informacje były również przekazywane dla mieszkańców powiatu ostródzkiego za pomocą punktów informacyjno-edukacyjnych oraz przy współpracy lokalnych mediów. W realizacji tych działań współpracowano z pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami, pielęgniarkami środowiska szkolnego,

pracownikami placówek służby zdrowia, przedstawicielami lokalnych władz, lokalnych mediów jak również z przedstawicielami policji i straży miejskiej.

W 2019 r. PSSE w Ostródzie realizowała następujące programy i akcje profilaktyczne:

I. Programy krajowe

1. Program promujący racjonalne odżywianie i aktywność fizyczną „Trzymaj Formę”.

Cel główny: kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W realizacji programu w roku szkolnym 2018/2019 wzięło udział **25** szkół podstawowych, w tym oddziały gimnazjalne.

W programie uczestniczyło łącznie **2827** uczniów i **946** rodziców.

W ramach programu organizowano: szkolenia, punkt informacyjno-edukacyjny, promowano program wśród różnych środowisk: lokalne władze, nawiązano współpracę z: radiem „Meloradio”, Ostródzkim Centrum Sportu i Rekreacji, Rejonowym Oddziałem PCK w Morągu i Ostródzie. Pozyskano sponsorów poczęstunku od lokalnych przedsiębiorców. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **4215** mieszkańców powiatu.

2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania HIV (profilaktyki HIV/AIDS).

Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, pracowników służby zdrowia oraz innych osób narażonych na ekspozycję zawodową. Cel główny: zwalczanie AIDS i zapobieganie zakażeniom HIV, rozpowszechnianie badań w kierunku HIV oraz działalności Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych. Edukacją objęci byli uczniowie szkół ponadpodstawowych, pracownicy służby zdrowia, mieszkańcy powiatu ostródzkiego. W ramach programu organizowano: zajęcia edukacyjne, szkolenia, narady, olimpiadę wiedzy. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego oraz wsparcie finansowe na zakup nagród ze Starostwa Ostródzkiego oraz Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Higieny i Zdrowia Publicznego w Olsztynie. Współpracowano z lokalnymi mediami: „Meloradio”, „Telewizja Mazury”. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **367** mieszkańców powiatu .

3. Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”.

Cel główny: wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed dymem tytoniowym oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w pomieszczeniach zadymionych lub w towarzystwie palących dorosłych. Program skierowany jest do dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz ich rodziców (zapobieganie biernemu paleniu tytoniu).

Program realizowany był 7 przedszkolach i oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych, w ramach programu edukacją o szkodliwości palenia objęto **294** dzieci i **182** rodziców.

W ramach programu organizowano szkolenie dla koordynatorów oraz realizatorów programu w placówkach. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego nad działaniami dotyczącymi profilaktyki tytoniowej. Program był promowany wśród środowisk przedszkolnych oraz szkolnych. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **535** mieszkańców.

4. Program profilaktyczny w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Zapobieganie używania nowych narkotyków-„dopalaczy”, w tym program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

Cel główny: zapobieganie uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Program skierowany był do mieszkańców powiatu ostródzkiego, w szczególności do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz ich rodziców, program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość” skierowany jest wyłącznie do młodzieży szkół ponadpodstawowych. W ramach programu organizowane były: szkolenia, zajęcia edukacyjne, narady, punkty informacyjno-edukacyjne, pogadanki podczas wycieczki zimowego i letniego oraz instruktaże, strony internetowe współpracujących instytucji, dystrybucja materiałów edukacyjnych. Współpracowano z: Komendą Powiatową Policji w Ostródzie, Starostwem Powiatowym w Ostródzie, „Meloradio”, OCSiR. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **382** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

5. Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”.

Cel główny: zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Program realizowany był w 16 szkołach podstawowych, w ramach programu edukacją o szkodliwości palenia objęto **531** dzieci i **389** rodziców. Program kierowany jest do uczniów klas IV.

W ramach programu organizowano: szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego nad działaniami dotyczącymi profilaktyki tytoniowej. Program był promowany wśród środowisk szkolnych. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **988** mieszkańców powiatu.

6. Profilaktyka zakażeń wirusem HPV – „Wybierz życie – pierwszy krok”.

Cel główny: zmniejszenie liczby nowotworów szyjki macicy wywołane zakażeniem wirusem HPV, zapobieganie zakażeniom i znaczenie regularnych badań cytologicznych. Działanie skierowane do młodzieży szkół ponadpodstawowych. W ramach programu zrealizowano: zajęcia edukacyjne oraz promowanie działań w powiecie. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **467** mieszkańców.

II. Realizacja interwencji nieprogramowych.

Działanie akcyjne „Moje dziecko idzie do szkoły”.

Cel: uświadomienie roli rodziców w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych dzieci. Podniesienie poziomu wiedzy na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Przekonanie o słuszności działań profilaktycznych podejmowanych w szkole i w domu. Dostarczenie informacji na temat: higieny pracy w szkole i w domu, higieny jamy ustnej, znaczenia śniadania i II śniadania, szkodliwość biernego palenia tytoniu. Działanie edukacyjne skierowane do rodziców przyszłych uczniów klas I. W ramach programu zorganizowano zajęcia edukacyjne dla rodziców uczniów klas I szkół podstawowych oraz odbyły się zajęcia dla uczniów klas 0-III szkół podstawowych. Działanie akcyjne było promowane w urzędach miast i gmin oraz wśród przedstawicieli szkolnych kół PCK w Morągu. Współpraca: szkoły podstawowe objęte działaniem informacyjnym dystrybucja materiałów dla przyszłych rodziców uczniów klas I. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **256** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

Program Ograniczenia Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, obchody Światowego Dnia bez Tytoniu oraz „Rzuć palenie razem z nami”.

Cel: uświadomienie szkodliwości palenia tytoniu biernego i czynnego, zmniejszenie liczby osób uzależnionych od nikotyny, zachęcanie do pozbycia się nałogu. Edukacja i informacja skierowana do mieszkańców powiatu ostródzkiego, w tym szkoły podstawowe, oddziały gimnazjalne, szkoły ponadpodstawowe oraz przedszkola.

W ramach programu organizowane były: narady, szkolenia, zajęcia edukacyjne, punkty informacyjno-edukacyjne oraz pomiaru ciśnienia krwi i tlenu węgla w wydychanym powietrzu, imprezy prozdrowotne, spotkania, dystrybucje materiałów edukacyjnych. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego. Współpraca z lokalnymi mediami pozwalała na docieranie z informacją do szerszego grona osób palących i niepalących. Działania w ramach profilaktyki tytoniowej są promowane w powiecie ostródzkim.

Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **661** mieszkańców powiatu.

Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych/dopalaczy.

Cel: zapobieganie uzależnieniu wśród mieszkańców powiatu ostródzkiego, zwiększanie wiedzy osób dorosłych i dzieci na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania środków zastępczych. W ramach działania przeprowadzono spotkania z rodzicami oraz zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz przeprowadzono instruktaże dla kierowników wypoczynku. Prowadzono również dystrybucje materiałów edukacyjnych: ulotki. Łącznie edukacją i informacją objęto **934** osób.

Profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby (WZW B, C)

Cele: zapobieganie zakażeniom wirusowego zapalenia wątroby typu C i B. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu. W ramach programu przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych oraz przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla młodzieży i przekazano informacje podczas szkoleń i porad organizowanych przez PSSE. Łącznie informacją objęto **67** podmiotów w powiecie ostródzkim.

„Światowy Dzień Zdrowia”.

Cele: przedstawienie działań realizowanych przez WHO oraz działań podejmowanych w województwie warmińsko-mazurskim: profilaktyka nowotworów, propagowanie zapisów Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu. W ramach akcji zrealizowano: szkolenie; pogadanki, zajęcia edukacyjne; przekazanie informacji pisemnej do placówek nauczania, formy wizualne, promowanie działań w różnych środowiskach. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **68** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

Profilaktyka grypy sezonowej i AH1N1.

Cele: kształtowanie prozdrowotnych zachowań, utrwalenie nawyków higienicznych i umiejętności dotyczących profilaktyki grypy. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego. W ramach programu zrealizowano: dystrybucja ulotek i plakatów; pogadanki; instruktaże, promowanie działania w powiecie, narady, zajęcia edukacyjne. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **573** mieszkańców.

Profilaktyka zatrucia grzybami oraz innych zatruc pokarmowych (salmonella, czerwotka).

Cele: znajomość grzybów jadalnych, sposób postępowania w przypadku zatrucia grzybami oraz zapobieganie i postępowanie przy zatruciach pokarmowych. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu. W ramach programu zrealizowano: pogadanki,

instruktaże, zajęcia edukacyjne, punkt informacyjno-edukacyjny; promowanie działania w powiecie. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **1221** mieszkańców.

Profilaktyka chorób odkleszczowych.

Cele: zwiększenie wiedzy na temat chorób przenoszonych przez kleszcze: kleszczowe zapalenia mózgu i borelioza. Sposoby zapobiegania tym chorobom, sposób postępowania podczas kontaktu z kleszczem. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu, kierowników i opiekunów wypoczynku letniego, dzieci i młodzież przebywające na wypoczynku oraz turystów odwiedzający nasz region. W ramach programu zrealizowano: szkolenie; dystrybucja; pogadanki; instruktaże, zajęcia edukacyjne, narady; punkty informacyjno-edukacyjne, promowanie działania w powiecie. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **2066** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

Profilaktyka wścieklizny.

Cele: zwiększenie wiedzy na temat wścieklizny, sposoby postępowania w przypadku napotkania dzikich zwierząt oraz pokąsania przez zwierzęta. Działanie skierowane do mieszkańców oraz osób wypoczywających na terenie powiatu. W ramach programu zrealizowano: instruktaże, pogadanki, narady; promowanie działania w powiecie, dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych, promowanie działania w powiecie. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **1199** mieszkańców powiatu.

Wady Cewy Nerwowej.

Cele: zapobieganie urodzeń dzieci z wadami cewy nerwowej, uświadomienie znaczenie dbania o prawidłowe odżywianie kobiety w ciąży oraz znaczenie kwasu foliowego w rozwoju płodu. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego, przede wszystkim do uczniów szkół ponadpodstawowych. W ramach programu zrealizowano: zajęcia edukacyjne, promowanie działania w powiecie, dystrybucja ulotek informacyjno-edukacyjnych. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **166** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

Zdrowe wakacje oraz akcja zimowa (*bezpieczny i zdrowy wypoczynek podczas ferii*).

Cele: podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim: choroby odkleszczowe, zatrucia grzybami i pokarmowe, ukąszenia przez żmije, wścieklizna, toxocarozą, zakażenia wirusem HIV, szkodliwość promieniowania UV i upały, nowe narkotyki tzw. „dopalacze” oraz zwiększenie wiedzy a temat zagrożeń podczas wypoczynku zimowego: zatrucia pokarmowe, profilaktyka grypy AH1N1 i sezonowej, meningokoków, nowe narkotyki tzw. „dopalacze”.

Działanie skierowane do dzieci i młodzieży wypoczywających podczas lata oraz podczas zimowego wypoczynku w powiecie ostródzkim, turystów i mieszkańców powiatu. W ramach programu zrealizowano: pogadanki, instruktaże, narady; dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych, promowanie działania w powiecie. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **3368** osób.

Propagowanie zasad higieny osobistej oraz higieny mycia rąk.

Cel: promowanie zasad dbania o zdrowie. Działanie skierowane do najmłodszych mieszkańców powiatu ostródzkiego: dzieci w wieku 3-10 lat. W ramach programu zrealizowano pogadanki oraz zajęcia edukacyjne oraz promowano działanie w powiecie. Informacją i edukacją objęto łącznie **573** osób.

VII Postępowanie Administracyjno-Egzekucyjne za rok 2019

- liczba przeprowadzonych kontroli	- 2899
- wystawiono decyzji	- 696
- ukarano mandatami osób	- 65
na kwotę	- 12 900,00 zł

VIII Wnioski

1. Należy podjąć działania w celu zaopatrzenia mieszkańców w sieć wodociągową zbiorowego zaopatrzenia w miejscowościach, które nie posiadają tych urządzeń a korzystają z wątpliwej jakości wody pozyskiwanej z przydomowych ujęć.
2. Należy zwiększyć nadzór nad wodociągami, w których występują przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, a zwłaszcza tych, w których na w ciągu 2019 r. woda nie spełniała wymagań sanitarnych.
3. Należy zwiększyć nadzór nad pływalniami, w których występują przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.
4. Istnieje potrzeba większego zainteresowania się władz lokalnych organizowaniem przede wszystkim kąpielisk lub miejsc wykorzystywanych do kąpieli w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z kąpieli.
5. Należy przeprowadzić niezbędne remonty w celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
6. Należy zapewnić odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w szkołach, w których brak jest sali gimnastycznej.
7. Należy kontynuować nadzór sanitarny w obiektach obrotu żywnością w związku z powtarzającymi się przypadkami stwierdzenia artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, oraz przechowywaniem środków spożywczych niezgodnie z deklaracją producenta.
8. Należy kontynuować nadzór nad jakością żywienia i warunkami sanitarno-higienicznymi w obiektach w związku ze znaczną liczbą informacji konsumentów na nieprawidłowości w tym zakresie.
9. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w szkołach zwiększa się ilość obiektów z niepełnym wyżywieniem czy możliwością zamówienia różnych zestawów obiadowych co utrudnia dokonanie oceny jakościowej jadłospisu.
10. Należy kontynuować prowadzenie instruktaży w jednostkach systemu oświaty na temat zasad prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży.
11. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną, Wojskową Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Ochrony Środowiska, Policją, Strażą Miejską i Strażą Pożarną przebiega bez zarzutów i ułatwia zapewnienie bezpieczeństwa żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego.
12. Należy kontynuować działania antytytoniowe w powiecie ostródzkim przy współdziałaniu szkół ponadgimnazjalnych oraz zwiększać liczbę szkół podstawowych realizujących programy edukacyjne z profilaktyki tytoniowej.
13. W dalszym ciągu należy prowadzić akcje informacyjne w lokalnych mediach dotyczące zagadnień z zakresu profilaktyki prozdrowotnej oraz zasad zdrowego odżywiania.

14. Większość osób zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliźnie została pokąsana przez zwierzęta domowe, których właściciele nie udało się ustalić lub były to zwierzęta bezpańskie. Często zdarza się, że zwierzę nie jest zaszczepione przeciwko wściekliźnie. Należy oczekiwać od właścicieli większej odpowiedzialności za posiadane zwierzęta oraz zapewnienia właściwej opieki nad nimi, prowadzącej do zmniejszenia ryzyka pokąsania osób postronnych.
15. Wysoka zapadalność na boreliozę świadczy o dużym ryzyku zakażenia na terenie powiatu ostródzkiego.
16. Z roku na rok wzrasta liczba rodziców, którzy z różnych przyczyn odmawiają wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci.
17. Konieczny jest wzrost czułości nadzoru epidemiologicznego oraz pogłębienie współpracy z pracownikami służby zdrowia w celu poprawienia jakości nadzoru (zgłaszalność chorób zakaźnych do PPIS).
18. Na etapie uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, bądź jego zmiany, należy szczególną uwagę poświęcać zapisom dotyczącym infrastruktury technicznej w zakresie instalacji wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz stosowanych paliw, z których pozyskuje się energię ciepłą jak również lokalizacji istniejących i planowanych cmentarzy oraz oddziaływania transportu kołowego, związanego z planowanymi kopalniami kruszywa, na zabudowę mieszkaniową.
19. Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
20. Sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.
21. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez minimalizację zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze.
22. Zachowanie bezpieczeństwa chemicznego poprzez nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

IX Zadania dla Inspekcji Sanitarnej na rok 2020 wynikające z powyższej oceny:

Celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarnej–Epidemiologicznej w Ostródzie jest poprawa poziomu życia mieszkańców powiatu ostródzkiego poprzez stwarzanie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności zdrowego stylu życia, zmniejszenie zapadalności na choroby zakaźne oraz kształtowanie postaw warunkujących utrzymanie zdrowia.

1. Kontynuowanie nadzoru nad jakością wody do spożycia i wody w kąpieliskach oraz pływalniach w celu oceny jej bezpieczeństwa zdrowotnego.
2. Prowadzić nadzór nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody.
3. Podejmowanie działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom sanitarnym w obiektach użyteczności publicznej ze szczególnym uwzględnieniem okresu turystycznego.
4. Ocena jakości wody ciepłej pod kątem obecności bakterii z rodzaju *Legionella* w budynkach zamieszkania zbiorowego i podmiotach wykonujących stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne.

5. Przegląd dokumentacji, opiniowanie i prowadzenie nadzoru bieżącego nad imprezami masowymi.
6. Prowadzić internetowy Serwis Kąpieliskowy (System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach) w sposób zapewniający ciągłą, wielostronną i szybką wymianę danych, która zapewni kompletność i niezbędną jakość informacji.
7. Prowadzić nadzór w obszarze postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
8. Sprawować skuteczny nadzór w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych z jednoczesnym prowadzeniem działań profilaktycznych w tym zakresie.
9. Prowadzić nadzór w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.
10. Nadzorować i prowadzić postępowania administracyjne w zakresie chorób zawodowych.
11. Kontrola pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
12. Prowadzić nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych (zamierzenie realizowane w latach 2019 - 2020).
13. Prowadzenie nadzoru nad realizacją w zakładach produkcyjnych, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego systemu kontroli wewnętrznej, oraz przestrzegania zasad GHP/GMP i HACCP.
14. Uwzględnienie w ramach kontroli sanitarnych w nadzorowanych zakładach oceny spełniania wymagań prawnych, w szczególności w zakresie: zanieczyszczeń żywności, w tym mikrobiologicznych i chemicznych; stosowania substancji dodatkowych do żywności; materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością..
15. Wzmożenie nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywieniowymi ze względu na znaczną produkcję i obrót żywnością przekładającą się na dużą liczbę konsumentów.
16. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności w zakresie identyfikacji i śledzenia pochodzenia towarów (traceability) w zakładach produkcji i obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego.
17. Kontrola i nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej,
18. Nadzór nad znakowaniem środków spożywczych w zakresie alergenów wyprodukowanych przez przedsiębiorców z nadzorowanego terenu.
19. Nadzór nad obiektami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem obiektów ruchomych lub tymczasowych działających w trakcie imprez okazjonalnych.
20. Nadzór nad warunkami żywienia w miejscach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży
21. Nadzór, wraz z innymi Inspekcjami, nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi produkcję pierwotną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
22. mi sprzedaż „na odległość” suplementów diety, głównie w aspekcie sprzedaży niedozwolonych produktów.
23. Monitoring jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.
24. Współdziałanie z placówkami służby zdrowia, władzami samorządowymi oraz organami administracji publicznej przy zwalczaniu chorób o znaczeniu epidemicznym.
25. Uczestniczenie w programie nadzoru nad grypą SENTINEL.

26. Kontynuowanie kontroli procedur postępowania z odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych, które je wytwarzają oraz miejsc magazynowania tych odpadów.
27. Kontrola procedur dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.
28. Podejmowanie działań zmierzających do egzekwowania od rodziców lub opiekunów prawnych obowiązku poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.
29. Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie oceny oddziaływania na środowisko dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko oraz uczestniczenie w postępowaniu w sprawie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
30. Uzgadnianie dokumentacji projektowej w przypadku budowy nowych obiektów oraz istniejących przy zmianie warunków sanitarno-higienicznych, wynikających ze zmiany sposobu użytkowania.
31. Prowadzenie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
32. Propagowanie zdrowego stylu życia jako sposobu zapobiegania chorobom nowotworowym i zależnych od palenia tytoniu.
33. Popularyzowanie zasad profilaktyki w zakresie chorób zakaźnych oraz zasad higieny i racjonalnego żywienia.
34. Współpraca z samorządami lokalnymi i innymi instytucjami.